

370.7
YER

EĞİTİMCİLER İÇİN
TEMEL EĞİTİM NOTLARI
(tartışma taslağı)

TÜRKİYE YERALTI VE YERÜSTÜ DEVRİMCİ
MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI

İÇİNDEKİLER

I. EĞİTİMCİYE NOT	1
II. EMERKÇİLER OLARAK SORUNLARIMIZ NELER ?	4
III. İNSANCA YAŞAMAK NE DEMEK?	4
IV. SORUNLARIMIZ NELER? BUNLARIN ÇÖZÜMÜ	4
V. NASIL OLACAK?	15
VI. TARİHTE DUNYAYI DEĞİŞTİRME ÇABALARI	16
VII. SINIFLAR, TÜRKİYE'DE SINIFLAR VE SINIF MÜCADELESİ	20
VIII. TARİHTE SINIFLAR, ORDU, POLİS, DEVLET, KASUNLAR VE SÖMÜRÜ	23
IX. KAPİTALİST SÖMÜRÜ	25
X. EMERYALİZM	27
XI. TÜRKİYE'DE EMERYALİST SÖMÜRÜ VE ORTAKLARI	27
XII. FAŞİZM	29
XIII. EKONOMİK-DEMOKRATİK MÜCADELE VE SENDİKALAR	36
XIV. TÜRK İŞ	37
XV. DEVRİMCİ SENDİKACILIK NASIL UYGULANMALI ?	38
XVI. DİSK VE DEVRİMCİ SENDİKACILIK	
XVII. ÖNCÜ BİR İŞÇİ NASIL OLMALIDIR?	
XVIII. EKONOMİK DEMOKRATİK TALEPLERİMİZ	
XIX. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜRECİ	
XX. BÖLGE VE İŞYERİ ANKET FORMU	
XXI. TEMEL KAYNAKLAR	

EĞİTİMCİYE NOT:

Kitle eğitimlerinin amacı, en geniş kitleleri örgütlü bir şekilde anti-faşist eylemlere sokmak ve onlara bu düzende elde edebilecekleri ekonomik-demokratik ve politik talepler benimseterek onları bu talepler doğrultusunda eyleme çekebilmektir.

Kitle eğitimlerinde bir çok eğitici takındığı yanlış tavırlar ve eğitim yöntemlerindeki hatalar nedeniyle kitleye verebileceğinin çok az bir bölümünü aktarabilmektedir. Kitle eğitiminde bazı noktalara dikkat edilmesi, çalışmaların verimini büyük ölçüde artıracaktır.

Tavrınıza dikkat edin:

Eğitimci kişisel tavırlarına azami dikkati göstermelidir. İdeolojik düzeyi düşük kimseler, bir siyasi düşünceyi değerlendirirken bu düşünceyi savunan kişinin, savunduğu dünya görüşünün sonucu olan tavırlarını kıstas olarak alır. Bu nedenle eğitimcinin giyimi, kullandığı dil, konuşma ve ilişki kurma tarzı son derece önemlidir. Eğitimci normal, sıradan biri gibi giyinmelidir. (Sadece eğitimde değil, tüm yaşantısında) Dar elbiseler, erkeklerde uzun saç ve sakal genellikle olumsuz etki yaratmaktadır. Sayanların makyajsız olmaları zorunludur. Konuşmalarda kesin olarak günlük konuşma dili kullanılmalıdır. Öztürkçe konuşma özenlisi hatalıdır. Önemli olan belli görüşlerin aktarıldığı kalıp değil, aktarılan özür.

Eğitim bir alışverıştır:

Eğitimci eğitim seminerlerinin bir alışveriş olduğunu unutmamalıdır. Anlatmak, eğitimcinin görüşlerini daha iyi formüle etmesini, görüşlerini billurlaştırmasını sağlayacaktır. Ayrıca işçilerin çeşitli tepkileri, anlatacakları olaylar ve deneyler eğitimciye bir çok şey kazandıracaktır. İşçilerin ve diğer emekçilerin yalın tavrı ve olaylara yalın yaklaşımı, eğitimcinin entellektüel eğilimlerini temizleyecektir.

Kendinizi öğretmen sanmayın:

Eğitimci gerek günlük yaşantısında, gerek eğitimde bir devrimciye yararır mütevazilikte davranmalıdır. Kendisini öğretmen sanmamalıdır. Eğitimde bir okul havasının yaratılmasının engellenmesi ve sohbet havasının yaratılması, eğitime katılan kişinin öğrenci havasından çıkarılıp sohbet katılan biri havasına girmesi eğitimin başarısı açısından son derece önemlidir.

Sabırlı olun:

Kitleler belli konuları kavrayamazlarsa sabırla yeniden anlatılmalıdır. Konu, günlük yaşamdan örneklerle, atasözü ve deyimlerle açılmalıdır. Kitleler belli bir şeyi anlamazsa, eğitimci hatayı öncelikle kendisinde aramalıdır. Konuyu daha basitleştirerek, bıkmadan ve kitleyi küçümser bir tavra kesinkes girmeden yeniden anlatmalıdır. Anlayamayan ve soru sorarak anlamadığını belirten kişiler kesinkes aptal yerine konmamalı, küçümsenmemelidir. Kitleler üzerinde yüzyıllardır hüküm süren gerici ideolojilerin etkinliğinin bir kaç saatlik eğitimle silinmesi beklenmemelidir.

Saygılı olun:

Kişilere sonsuz saygı gösterilmeli, kırıcı davranılmamalıdır. Eğitim süresinde kitlenin olumlu veya olumsuz bir tepki göstermesi genellikle konuyu kavrayamadıklarının, "filmin koptuğunun" göstergesidir. Böyle durumlarda sorulacak bir kaç soru konunun kavranılıp kavranılmadığını açığa çıkaracaktır.

Bol örnek kullanın :

Eğitimlerde bol örnek kullanılmalıdır. Örnekler üretim sürecinden, günlük yaşamdan alınmalıdır. Bir örneği kavratıp, teorik konular bu örneğe bağlanarak anlatıldığında kitlenin kafasından silinmemektedir. Günlük yaşamda atasözü ve deyimler sık sık kullanılmaktadır. Çok yaygın bir masal ve hikaye geleneğimiz vardır. Özellikle kırsal alanlarda ve köy kökenli emekçiler arasındaki

eğitimlerde atasözü, deyim, masal ve hikaye kullanımı , belli teorik konuların açıklanmasına ve soyutlanmaların kavratılmasına büyük ölçüde yardımcı olmaktadır.

Dinleyicileri tartışmaya katın:

Klasik eğitim düzeyi düşük kitlelerin soyutlama ve teorik konuları kavrama alışkanlığı fazla yoktur. Bu nedenle, eğitimde amaç çok fazla teorik konunun kavratılmaya çalışılması yerine, az fakat temel konunun ve daha da önemlisi olaylama marksist yaklaşımın bol örneklerle özümletilmesi olmalıdır. Özümletme süreci ise dinleyicileri tartışmaya katmak ve kafalarını zorlamaya alıştırmakla olur. Dinleyici ancak bu zorlama sürecinde günlük yaşamında karşılaştığı sorunlarla genel teorik konular (soyutlamalar) arasında bağ kurabilir. Buna bağlı olarak da eğitim sorulu cevaplı olarak götürülmelidir.

Dinleyiciler kendi deneylerini anlatabilsinler:

Dinleyicilere günlük sorunlarını ve deneylerini anlatma ve soru sorma özgürlüğü tanınmalıdır. Fakat dikkat edilmesi gereken bir nokta, dinleyicilerin anlattıklarının eğitimci tarafından eğitim planına göre yönlendirilmesi ve genel teorik yaklaşım içinde oturtularak özümletilmesi gereğidir. Kitlelerdeki yaygın bir eğilim, bir konuda herkesin kendi deneylerini anlatma isteğidir. Bu istem zamanın elverdiği ölçüde karşılanmalıdır. Çünkü anlatılanlara o kişinin daha fazla sahip çıkmasını sağlayacaktır. Dinleyicinin anlattığı deney ve sorunun eğitimci tarafından sınıf mücadelesi açısından yorumlanıp yerine oturtulması da genellikle kendi çevresi ile aşırı ayrıntıda ilgilenen dinleyicinin genellemeğe geçmesini, ağaç yerine ormanı görmesini sağlayacaktır.

Anlatılanları dinleyicilere anlattırın:

Anlatılanların uygulanabilmesi için az ve önemli konunun iyi bir şekilde özümletilmesi gerekmektedir. Kısa bir süre içinde mümkün olduğundan fazla şeyden söz edildiğinde, eğitimin sonunda kitlenin kafasında anlatılanlardan fazla bir şey kalmamaktadır. Anlatılanlar vakit ölçüsünde dinleyiciye anlatılmalıdır. Konunun kavranıp kavranmadığının, açık olmayan konuların anlaşılabilmesinin en iyi yöntemi budur. Ayrıca dinleyici kendine güven kazanacak ve dinlediklerini başka yerlerde de tekrarlama cesaretini gösterecektir..

Eğitim yapılırken eğitimin amacı unutulmamalıdır. Eğitim eylem için yapılır. Sınıf mücadelesini geliştirmek için yapılır. Yaygın kitle eğitiminde günlük olaylara marksist bakış açısı özümletilebilirse, belli temel yaklaşımlar verilebilirse, eylem içinde eğitimin daha üst safhalarına geçilebilir. Eylemden kopuk eğitim verimsizdir. Eğitimden kopuk eğitim de. Eğitim ancak eylem sürecinde kafalarda oluşan sorunlara çözüm getirerek ve eylemin sonuçlarını sınıf mücadelesi açısından değerlendirerek bir üst aşamaya çıkarır. Eylemden uzak, eyleme yöneltmeyen ve eylemden kaynaklanmayan eğitim programları kitlelerin mücadelesine fazla bir şey katmaz.

Öğrenen öğretmek zorundadır:

Eğitimden geçen kişinin sınıf mücadelesindeki sorumluluğu artmıştır. Öğrendiklerini bilmeyenlere öğretmek, öğrendiklerini kullanmak zorundadır. Bu sorumluluk eğitimlerde sürekli vurgulanmalıdır. Kişi, öğrendiklerini başkalarına anlatırken, yani eğitimcileşirken öğrendiklerini daha iyi özümleyecek ve geliştirecektir. Ayrıca sosyalist düşüncenin yaygın kitlelere ulaşmasında bu insanların büyük rolü olacaktır. Eğitim, eğittirmek için yaptırılmalıdır.

Eğitime ajitasyon da katın:

Eğitime belli ölçüde ajitasyon unsuru da katılmalıdır. Sınıf düşmanlarının baskıları, bu baskılara karşı direnen devrimcilerin kahramanlıkları anlatılmalıdır. Türkiye'nin tarihini kullanın:

Klasik marksist metinlerde özellikle tarih konularında Avrupa tarihinden örnekler verilmektedir. İleri bilinç düzeyine sahip kişiler bu metinleri incelemelidirler. Fakat yaygın kitle eğitimlerinde Türkiye halkının sınıf mücadelesinin anlatılması hem işçileri daha çok çekecek, hem de "şanlı tarihimiz" şartlandırmasını kıracaktır.

Demokratik davranın:

Eğitim sürecinde demokratik davranılmalıdır. Konu dışına taşanların ve sözü gerektiğinden fazla uzatanların sözleri oylanarak kesilmelidir. Tüm yaşamda olduğu gibi, eğitim sürecine de kitlelerin aktif katılımı sağlanmalıdır.

Asla yalan söylemeyin:

Kitleye kesinkes hiç bir zaman yalan söylenmemelidir. Açıklanmaması gereken durumlar varsa mahzurları anlatılmalıdır. Eğitimcinin veya daha genel anlamda bir Devrimcinin söylediği bir yalan, anlatılanların tümüne güvensizlik yaratacaktır.

İnançlara saygılı olun:

Eğitimci, dine, gelenek ve göreneklere, bunlara inananlara karşı dikkatle saygılı davranmalıdır. Eğitimci, yüzyılların şartlandırmasını bir kaç saatte kıracak kadar zeki ve iyi bir konuşmacı olduğunu sanmamalıdır.

Sınıf mücadelesine aktif olarak katılın:

Eğitimin amacına ulaşabilmesinin belki en önemli unsuru, eğitimcinin eğitilenlerin yanında, sınıf mücadelesinde tüm yaşantısıyla aktif görev alan biri olmasıdır. Devrimci kitle eğitiminde, eğitim genel sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Diğer mücadele alanlarında aktif olmayan, kitle mücadelesinin ön saflarında yer almayan bir eğitimcide entellektüellik ve kitle kuyrukçuluğu hastalıkları bızarada görülür. Eğitimci savunduğu sınıf mücadelesinin aktif olarak içinde bulunmalıdır. "imamın dediğini, yap, yaptığını yapma" anlayışına düşülmemelidir. Eğitimci tüm yaşantısıyla savunduklarını uygulamazsa, bunları kitlelerden istemeye hak kazanamaz. Ve kitlelerin bunu anlamayacaklarını sanmak kitleleri aptal yerine koymaktır.

Özetle; iyi bir eğitimci olmak için herşeyden önce iyi bir Devrimci olmak gerekir. Halkla her türlü ilişkilerinde bu noktalara dikkat etmeyen, halka saygı göstermeyen, tüm yaşantısında halktan biri olmayan kişi halk için fedakarlıklarda bulunamaz. Eğitimci kısa bir sürede mükemmel bir eğitimci olacağını sanmamalıdır. Eğitimler onu bir süreç içinde eğitecek ve iyi bir eğitimci yapacaktır.

II. EMEKÇİLER OLARAK SORUNLARINIZ NELER?

Eğitimciye not:

Bu bölümde amaç eğitime katılanların eğitime ısınmalarını sağlamaktır.

İşçilerin anlatacakları sorunlar genellikle kendi işletmeleriyle sınırlı olacaktır. Müdahale edilmeden konuşmalarına izin verilmelidir.

Eğitime katılanlara az fakat temel şey kavratılmalı, soru sorma ve konuşma alışkanlığı edinmeleri sağlanmalıdır.

III. İNSANCA YAŞAMAK NE DEMEK?

Eğitimciye not:

Bu bölümde amaç, işçinin günlük durumunu değerlendirirken geçmişteki daha kötü günlerini değil, çağımızda mümkün olan ama bu düzende mümkün olmayan insanca yaşamayı kıstas olarak alması, bunu benimsemesi ve bunu elde etmenin emekçilerin ortak mücadelesiyle mümkün olduğunu kavrayıp örgütlü bir şekilde mücadeleye girmesini sağlamaktır. İnsanca yaşamının tek yolunun devrim olduğunu kavratmaktır. İşçilerin taleplerinin kendi işletmelerinin dar sınırlarını aşması sağlanmalıdır.

-
- . Kaloriferli evde mi oturuyorsun?
- . Çocukların her gün süt içiyor mu?
- . Her gün et yiyor musunuz?
- . Yarın işten atılsan hayatını nasıl kazanacaksın?
- . Fuzdolabınız, çamaşır makinanız var mı?
- . Çocuklarının oyuncuğu var mı?
- . Kaç yıldır çalışıyorsunuz. Başını sokacak bir evin var mı?
- . Kaç kat elbisen var?
- . Çocuklarını istediğin gibi okutabiliyor musun?

Bu gibi sorular sorulmalı.

Bunları elde edemememizin tek nedeni iktidardaki sömürücü azınlıktır. Bugün mühür onlarda. Süleyman onlar. Fabrikalar, tarlaların ürünleri bizim olsa, bu sorunlarımız çözümlenir. İnsanca bir hayat sağlayabiliriz. Fabrikanın bir günlük toplam geliri işçilerin ~~kaç~~ bu sorunlarına harcansa, ne kadarını çözümleriz? (KISA TARTIŞMA AÇ)

Çağımızda bütün bu sorunlarımızı çözmek, bunları elde etmek, insanca bir hayat sağlamak mümkün. Üretilenleri eşitçe paylaştıkça bütün emekçilerin dertlerine derman bulunur. Ama bir tarafta sömürücü bir azınlık büyük bir lüks içinde yaşarken, diğer tarafta yoksulluk var. Yoksulluğu ortadan kaldırmanın yolu üretilenlerin onları üretenlerin eline geçmesidir. Bunun da yolu üretilenlerin yönetime geçmesi, sömürücülerin elinden sömürü araçlarını alması, bütün üretilenleri ihtiyaç sahiplerine paylaşmasıdır.

IV. SORUNLARINIZ NELER? BUNLARIN ÇÖZÜMÜ NASIL OLACAK?

Eğitimciye not:

1960'lar ve öncesinde devrimcilik yoksulluk edebiyatı olarak alınmıştır. Kitlelerin yaşadığı zor çalışma koşullarının yazılması ve soyut bir sosyalizm sözcüğünün kullanılması devrimcilik sanılmıştır. Bugün gerek devrimci hareket daha gelişti ve sorunun özüne (yoksulluğun nedenini ortadan kaldırmaya) yaklaşıyor, diğer taraftan faşist demagoji de yoksulluk ve sömürü edebiyatı yapmaya başlıyor. Bu nedenle eğitimlerde yoksulluk edebiyatı yapmaktan kaçınılmalı, sürekli hedef gösterilmelidir. Eğitime katılanların olayların nedenini araştırma alışkanlığı edinmeleri sağlanmalıdır. Bütün sorunlar tartışılırken sürekli olarak BU SORUN

NİÇİN VAR? BU SORUN KİMLERİN ORTAK SORUNU? BU SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ KİMLERİN İÇİNE GELİYOR? soruları ele alınmalı ve tartışmalara işçilerin katılması sağlanmalıdır.
 Çi.....

a) Bir çok sorunumuz var. Bu sorunlarımızı tartışmadan önce, bir doktorun hastalarını niçin muayene ettiğine bakmak gerek. Başımız ağrırsa bunun bir çok nedeni olabilir. İyi bir doktor baş ağrısının nedenini doğru olarak teşhis edip gerekli olan ilacı verir. Yanlış ilaç verirse, yarar değil, zarar olur. Ayrıca farkında olmadığımız hastalıklarımız da olabilir. Bazı rahatsızlıklarımızın hastalık olmadığını, her insanın bu tür rahatsızlığı olabileceğini sanabiliriz. Bazı hastalıkların tedavi edilemeyeceğini sanabiliriz. Halbuki iyi bir doktor bilmediğimiz hastalıkları bulup çıkarabilir, normal saydığımız rahatsızlıklara bir son verebilir (eskiden frengi, sıtma, verem gibi hastalıklar normal ve tedavisi olmayan hastalıklar olarak bilinirdi. Bugün bu hastalıklar büyük ölçüde ortadan kalktı.)

Sorunlarımız da böyledir. Bu sorunlarımızı tartışırken çözüm aramalıyız. Yanlış çözüm önerenler olacaktır. Onların önerileri yarar değil zarar getirir. Diğer taraftan bazı sorunlarımızı normal kabul edebiliriz. Buna da bir son vermek gerek. Örneğin işten atılmak normal kabul edilmemeli. İş kazası sonucu ölmek normal kabul edilmemeli. Çocuklarımızın süt içmemesi normal kabul edilmemeli. Sorunlarımızın gerçek nedenini doğru olarak tespit edebilirsek, çözülebileceğini hayal bile etmediğimiz sorunlarımız olduğunun farkına varır, mücadeleyle bunları da çözümlenebiliriz.

TARTIŞMA: YOKSULLUĞUN SEBEBİ NE?

- . Yoksulluk kader mi? (Hadis: İnsanlar tarağın dişleri gibi eşit yaratılmışlardır.
- . Ahlak bozulduğundan mı yoksulluk var?
- . Adaletsizlik yayıldı diye mi yoksulluk var?
- . Din elden gidiyor diye mi yoksulluk var? Herkes dini bıraktı diye Allah bizi cezalandırıyor mu?
- . Türkler birleşmiyor diye mi yoksulluk var?
- . İşçiler çalışmıyor, bizim millet tembel diye mi yoksulluk var?

Bütün bu soruları şöyle cevap vereceğiz:

Yoksulluk kaderse bizim yapabileceğimiz bir şey yoktur. Ahlak bozuldu, adalet kalmadı diye yoksulluk varsa, bunları geri getirmeye mi çalışacağız?

Din elden gidiyor diye yoksulluk varsa, eskiden nasıldı? Hristiyanlar, yahudiler nasıl zengin? Ne yapmalıyız?

Türkler birleşmiyor diye yoksulluk varsa, geçmişte nasıldı? Hiç zengin türk yok mu?

Bu tür ilaçlar hastalığın var olduğunu kabul etmek zorunda kalan, ama hastanın iyileşmesini istemeyen mikropların önerileridir. Taşistler de yoksulluğun varlığını kabul ediyorlar. Patronlar da bunu açık söylüyorlar. Ama onlar yanlış ilaçlar önererek mikropların güçlenmesini istiyorlar. Çünkü hastalığınızın nedeni olan mikroplar kendileri. Onların kullan dediği ilacı kullanmamak gerek. O mikropları temizlemek için gerekli olan ilaçları tespit edip, onları kullanmak gerek.

. Yoksulluk kul yapısıdır. Yoksulluk kader değildir. Yoksulluğun nedeni iktidarda bulunan bir avuç sömürücüdür. Mühür, yani üretim araçları (fabrikalar, tarlalar, aletler, makina-teçhizat) onların elindedir, mülkiyetindedir. Süleyman onlardır. Mühürü onların elinden alınca, sömürü sona erecektir. Mühürü onların elinden almak içinse emekçilerin iktidarını kurmak gerektir.

Dünyayı değiştirmek gerek. Değiştirebiliriz. Sömürüyü ortadan kaldıracaktır. Bunun için Devrimci görüşler etrafında örgütlenmemiz ve mücadeleye girmemiz gerektir.

. DEVRİM, sömürücü bir azınlığın elinde olan mühürü onların elinden alıp, tüm emekçilerin eline vermek, sömürüye ve zulme bir dur demektir.

b) Sorunlarımız

.. hastane, doktor, ilaç :

Çeşitli bölgelerde kaç kişi başına bir doktor düşüyor (1975)?

İstanbul'da 600 kişiye bir doktor

Bitlis, Hakkari, Muş ve Van'da 9500 kişiye bir doktor

Konya ve Niğde'de 7300 kişiye bir doktor

Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sincap'ta 6000 kişiye bir doktor.

Sosyal Sığortalar Kurumunda ve Devlet Hastanelerinde hastalara nasıl bakılıyor? NİÇİN?

Özel muayenehanelerde doktorlar kaç liraya muayene ediyor? Nasıl olmalı? Bunu nasıl yapabiliriz?

ilaçlar ucuz mu? Nasıl ucuzlaşabilir?

.. Köylerin ve gecekonducuların yol, su, elektrik sorunu dururken, özel arabaların geçmesi için boğaz köprüsü, TIR kamyonlarının geçmesi için özel yollar yapılıyor. NİÇİN?

.. Öğrenim olanakları emekçi halk için çok kısıtlı. Okul ve öğretmen yeterince yok. Kitap ve defter fiyatları çok yüksek. Emekçi çocukları ilkokuldan sonra okuyamıyorlar. Üniversiteye giremiyorlar? NİÇİN? Onlar daha mı zeki? Emekçilerin çocukları daha mı aptal? Çocuklarımız hayata eşit şartlarla mı başlıyor. Bütün bunlar nasıl olmalı? Devlet ne yapmalı? Bugünkü devlet bunları yaparmı? NİÇİN yapmaz? (TARTIŞIM)

.. Yeterli besin alamıyoruz. Aşgari ücret ayda net 1200 lira civarında. Karnın doyması yeterli besin alındığı anlamına gelmez. Bir yıl içinde iki üç yaş ihtiyarlamak istemiyorsak, iyi beslenmeliyiz. Çocukların akıllı olabilmelerinde küçükken aldıkları besinin büyük rolü var. Süt içmeli, et yemeli, meyva-sebze yemeli. Bugün 4 kişilik bir ailenin bir aylık yalnız gıda masrafı 3 bin 200 lira tutmaktadır. (Bakınız: Günaydın gazetesi, 23.9.1977). Karnın ekmelele doldurulması insanı için için bitirir. Bugünkü aşgari ücret karnın ekmelele doymasına bile yetmemektedir.

.. Gelir dağılımı: Türkiye'de bütün gelirler eşit olarak bölüşülse sorunlarımız çözümlenir. 100 kişilik bir bölüğe 100 ekmelele verilse, normal olarak bunun birer birer dağıtılması gerekir. Yoksa isyan çıkar. Ama Türkiye'de 100 somunun 41 tanesi 10 kişiye verilirken, en yoksul 10 kişiye 1 somun veriliyor. Herkese 1 somun verilse, bütün sorunlarımız çözümlenecek. Yoksulluğun nedeni az ekmelele olması değil, bazı kişilerin kendi paylarına düşmesi gerekenden çok fazlasını almaları. Bunun da nedeni fabrikalara, topraklara sahip olmaları. Emekçileri sömürmeleri. Mühür onlarda. Süleyman onlar. elir dağılımını düzeltmenin yolu, mühürü onların elinden almak.

Devlet Planlama Teşkilatının 1973 yılı için yaptığı bir araştırmaya göre, hanelere göre gelir dağılımı şu şekildedir:

haneler	toplam gelirden aldığı pay (%)
en zengin % 5	% 29'unu alıyor
ikinci en zengin % 5	% 12'sini alıyor
en yoksul % 5	% 0.35'ini alıyor
ikinci en yoksul % 5	% 0.75'ini alıyor

.. Vergileri kim ödüyor? Emekçiler ödüyor. Toprak ağaları hemen hemen hiç vergi ödemiyor. Büyük parababaları ise vergi ödeseler bile, vergi iadesi şeklinde ödedikleri vergiden fazlasını geri alıyorlar. Parababaları çeşitli yollarla vergi kaçırabiliyorlar. İşçilerin ve memurların vergileri ise çaha maaşlarını alırken kesiliyor. Ayrıca işverenler işçilerden kestikleri vergileri ve sigorta primlerini yatırmıyorlar, düşük faizli kredi olarak kullanıyorlar. İşverenlerin Sosgal Sigortala Kurumu'na ödemedikleri (işçilerden kestikleri) prim toplamı 5 milyar liraya aştı. Emekçiler hem maaşlarından dolaysız vergi ödüyorlar, hem de kullandıkları her malda bir miktar dolaylı vergi ödüyorlar. (Bu konuda Sak.TİB Yayınları, Sınıflı Toplumda Devlet ve Vergi).

.. Fiyat artışlarından herkes şikayet ediyor mu? Hayır. Fiyat artışları iktidardaki bir avuç sömürücü, yani büyük parababalarını, büyük toprak ağalarını, tefecileri, toptancı tüccarları etkilemiyor. Aksine onların kârları daha da artıyor. Örneğin Tekel Bakan Gün Sazak, tekel maddelerine zam yapılacağını zam tarihinden bir hafta önce açıkladığında, stokculara gün doğdu. İşçiler toplu sözleşme imzalayınca, toplu sözleşme döneminde ücretlerini artıramıyorlar, ama patronlar istedikleri zaman mallarına istedikleri kadar zam yapabiliyorlar. İşsizlik de aynı şekilde. İşsizlik ve pahalılığı yaratan iktidardaki bir avuç zorba, bir avuç mühür sahibi. Bundan zarar gören ise bütün emekçi halk.

Tüketim mallarındaki fiyat artışları (kiralar hariç) :
1963 yılındaki fiyatlar "100" olarak kabul edilirse, 1977 nisan ayında çeşitli şehirlerde fiyatlar ne düzeydeydi?

Ankara	335	Diyarbakır	355	Erzurum	354
İstanbul	320	Eskişehir	331	Ordu	351
İzmir	349	Bursa	352	Samsun	357
Adana	347	Antalya	339		

Ankara'da 1968 yılında 100 liraya alabildiğimiz bir şeyi bugün 335 liraya alabilmekteyiz.

.. Türkiye'de toprak dağılımı da adil değildir. 1963 yılında yapılan tarım sayımına göre, çiftçi ailelerinin %31'inin hiç toprağı yoktur.

köyde yaşayan aile sayısı	4 283 000
mal sahibi veya yarı malsahibi	2 858 000
hiç toprağı olmayan	1 268 000
ortakçı	73 000
firacı	13 000
tarım işçisi	1 132 000

Çiftçi olmayan aile 158 000

Hiç toprağı olmayan ailelerin toplam ailelere oranı : % 31
Yoksul köylüler işçi sınıfının en yakın müttefikidir. Gelir dağılımındaki en yoksul dilim onlardan oluşmaktadır. Yoksul köylülerin toprak ağalarına ve tefecilere karşı mücadelesi ile işçi sınıfının patron sınıfına karşı mücadelesi bir arada yürüyecektir çünkü bugün iktidarda bu sınıflar ortaklaşa olarak iktidardadır.

.. Vehbi Koç, Hacı Ömer Sabancı gibi büyük zenginler bu zenginliklerini nasıl sağladılar?

Parababaların zenginliklerini muhakkak halkın sırtından kazanmışlardır. Kendilerine babasından kalsa bile, babası halkı ezerek bu sarveti toplamıştır. Vehbi Koç gibi kendi zengin olanlar ise bu zenginliklerini büyük ölçüde yabancı patronlarla işbirliğine borçludurlar. Vehbi Koç ticaret hayatına bu işbirliğiyle başlamış Türkiye'de emgüyalistlerin önce acentalığına, sonra ortaklığını yapmış tüm emekçi halka söndürmüştür.

.. Türkiye'de çeşitli şirketlerin kârları ne kadar?

Çeşitli şirketlerin sermayeleri ve kârları:

şirketin adı	sermayesi	dönem	kâr toplamı
A Arçelik	100 milyon lira	1974	71 milyon lira
Aygaz	4 milyon lira	1973	27 milyon lira
Bekoteknik	28 milyon lira	1973	20 milyon lira
Efes Pilsen	50 milyon lira	1971-1973	52 milyon lira
Ereğli DemirÇelik	569 milyon lira	1971-1974	1074 milyon lira
İzocam	11 milyon lira	1971-1974	41 milyon lira
Goodyear Lastik	81 milyon lira	1973-1974	77 milyon lira
Koruma Tarım İlaç.	35 milyon lira	1972-1974	106 milyon lira

"Koc Grubu'nun 1975'e oranla 1976 yılındaki satışları yüzde 37 artarak bir milyar 48 milyon dolar (yaklaşık 27 milyar lira) oldu. Sabancı Grubunun 1975'e göre 1976 yılı satışları yüzde 62 artarak 558 milyon dolara (10 milyar 550 milyon liraya) erişti. Bu satışlardan 51 milyon dolar (918 milyon lira) kâr elde edilmiştir. Sabancılar, 1977 satışlarının 818 milyon dolar (14 milyar 725 milyon liraya) olmasını beklemektedirler. Eczacıbaşı grubu, 1976 yılında 75 milyon dolarlık satış yapıp, bundan 7.5 milyon dolar kâr etmiştir. Bu grup, 1977 yılında 159 milyon dolarlık satış yaparak kârını yüzde 200 artışla 22 milyon 300 bin dolara çıkartacağını ummaktadır." (Vatan, 8.9.1977.)

.. TARTIŞMA: Yöredeki zenginler kimler? Bunlar nasıl zengin oldular? Bugün kimlerin sırtından daha da zengin oluyorlar?

.. Türkiye bağımsız mı?

... Amerikan ve NATO üsleri, askeri yardımın kesilmesi, II. Dünya Savaşından arta kalan tankların ve gemilerin verilmesi.

... CEETO, AET (Ortak Pazar), Uluslararası Para Fonu (Türkiye'ye yaptıkları ziyaretler ve önerileri: ücretler dondurulsun, taban fiyatlar attırılmasın, memurların maaşları dondurulsun.)

.. Türkiye'deki sanayinin dışa bağımlılığı. İthalat durduğu zaman, hammadde, makina-teçhizat gelmediği için üretim duruyor. Döviz bulunmadığı zaman petrol satın alınamıyor. Enerji kısıtlanmasına gidiliyor. İhrac edilen ürünler tarım ürünleri. Gerçek değerlerinin altında fiyatlarla satılıyor. (Bak. TİB-9, Günümüzde Emperyalist Sistem Mekanizması).

.. İşsizlik. Nüfus var? Çözümü lüks tüketimin sona erdirilmesi, spekülasyon ve stokçuluk yerine fabrikaların açılması gerekiyor. Kapitalist düzende bu mümkün değil. (Bak. TİB: İşsizlik).

Açık işsiz sayısı ve oranı

Yıl	İşsiz	Çalışan nüfusun %
1973	1 564 000	% 11'i
1974	1 862 000	% 12'si
1975	2 031 000	% 13'ü
1976	2 079 000	% 13'ü

.. İş kazaları: Nüfus var? İşçiler aptal mı?
İşçiler dikkatsiz mi?
İşçiler tembel mi?
YOKSA

... İşle ilgili nedeniyle uykusuzluk ve dikkatsizlik

... Bekli makinelerin kullanılması

... toplumsal ve ekonomik sorunlar nedeniyle moral bozukluğu

... kesane, stört (kazala), parça başına ücret, prim uygulaması

... iyi beslenme ve ağır yorgunluk

... İşle ilgili nedeniyle, gerekli emniyet tedbirlerinin alınmaması, bazı makinelerde çalışmayı yavaşlatan emniyet tedbirlerinin patronlar tarafından kaldırılması

- ... üretim teknolojisindeki gelişmeler karşısında vasıfsız işçi kullanmaya devam edilmesi, gerekli eğitimin yapılmaması
- ... az işçiyle çok iş yaptırılmak istenmesi, işin yoğunlaştırılması
- ... gerekli eğitim verilmeden iş değişikliği, geçici iş değişikliklerinde işçinin vasıflılığı ile ilgili olmayan işlere verilmesi

Açık iş kazalarına karşı belli ölçüde tedbir alınıyor. Ancak zehirli gaz ve diğer uzun dönemli gizli meslek hastalıklarına karşı hiç bir tedbir alınmıyor.

İŞ KAZASI DEĞİL, İŞ CİNAYETİ. SORUMLUSU PATRONLAR.

Çalışma Bakanlığı yetkilileri kazalara ilişkin olarak hazırladıkları bir raporda iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili şu rakamları belirlediler:

<u>Yıl</u>	<u>İş Kazası</u>	<u>Meslek Hastalığı</u>	<u>Toplam</u>
1950	19 775	220	20 035
1955	31 505	199	31 704
1960	63 014	424	63 438
1965	92 961	1 134	94 095
1970	144 731	687	145 418
1971	150 170	287	150 557
1972	163 204	248	163 452
1973	177 004	159	177 163
1974	179 550	221	179 771
1975	184 920	325	185 254
1976	197 574	641	198 215

Kaynak: Hürriyet 28.9.1977

- .. Çocuklar niçin ölüyor? Çocuk ölümlerini azaltmak mümkün. Çocuklar iyi beslenmeli. Çocukların oyuncakları olmalı. Kreşler açılmalı. Çalışan annelere çeşitli kolaylıklar sağlanmalı. Çocuk yardımları artırılmalı. Devlet çocukların eğitim harcamalarını karşılamalı.
 - .. Konutların durumu. (Mevcut konutlar yetersizdir.) 1975 yılı nüfus sayımına göre 79 bin aile mağara ve çadırlarda yaşıyor.
- Mevcut evlerin % 40'ı mutfaksız
 % 23'ü heşasız
 % 55'i banyosuz
 % 43'ü elektriksiz
 % 52'si akarsusuz

Kiralar çok yüksek. Gelirimizin önemli bir bölümünü kiraya veriyoruz.

- ...Bir yılda iki üç yıl ihtiyarlanmamamız için mücadele etmemiz gerek.

TARTIŞMA: Başka ne sorunlarımız var?

TARTIŞMA: Bu sorunları kimler paylaşıyor? Sadece işçiler mi? Başka sınıf ve tabakalar da bu sorunları paylaşıyor. İktidardaki sömürücü azınlığa karşı bizim de bu sınıf ve tabakalarla ortaklaşa mücadele etmemiz gerekir. **MÜCADELEMİZ ORTAK, KURTULUŞUMUZ BİRDİR.**

- c) Türkiye'de yaşayanların büyük bir çoğunluğu, küçük bir sömürücü azınlık tarafından alabildiğine sömürülüyor. Emekçilerin sorunları ortak. Ancak niçin birlik olup bu küçük sömürücü azınlığa deviremiyor?

Şahinle tavuğun öyküsü: Şahinin ayağına 3-4 kiloluk bir taş bağlasanız kaldıramaz. Ama bir şahin pençelerini 3-4 kiloluk bir tavuğun sırtına geçirip onu havalandırabilir, çünkü tavuk kendini kurtarmak için çırpırır durur. Şahin ise tavuğun kanat çırpmalarından yararlanarak onu taşır. İşçi sınıfının ve diğer emekçilerin durumu da buna benzemektedir. Emekçi kitleler birlik olup kendi sorunlarını çözmek için mücadeleye girseler, sömürü sona erer. Ama emekçilerin büyük bir çoğunluğu henüz bilinçsiz olduğundan, günlük dertlerinden kurtulmak için çırpırır duruyorlar. Birbirlerine düşüyorlar. Fiyango, spar toto gibi şeylere umut bağlarlar. Espiyonculuk, çanak yalayıcılık yapanlar çıkar. Bunlar aynı kanat çırparak kendi sununu hazırlayan tavuk gibi emekçiler üzerindeki baskı ve sömürünün devam etmesine yol açar.

Şahinle tavuğun öyküsü: Şahinin ayağına 3-4 kiloluk bir taş bağlasanız kaldıramaz. Ama bir şahin pençelerini 3-4 kiloluk bir tavuğun sırtına geçirip onu havalandırabilir, çünkü tavuk kendini kurtarmak için çarpınır durur. Şahin ise tavuğun kanat çırpmasından yararlanarak onu taşır. İşçi sınıfının ve diğer emekçilerin durumu da buna benzemektedir. Emekçi kitleler birlik olup kendi sorunlarını çözmek için mücadeleye girseler, sömürü sona erer. Ama emekçilerin büyük bir çoğunluğu henüz bilinçsiz olduğundan, günlük derplerinden kurtulmak için çarpınıp duruyorlar. Birbirlerine düşüyorlar. Piyango, spor toto gibi şeylere umut bağlarlar. Espiyonculuk, çanak yalayıcılık yapanlar çıkar. Bunlar aynı kanat çarparak kendi sonunu hazırlayan tavuk gibi emekçiler üzerindeki baskı ve sömürünün devam etmesine yol açar.

Sömürücüler emekçi sınıf ve tabakalar üzerindeki baskı ve zulümlerini sürdürebilmek için onların beyinlerini yıkarlar. Emekçilerin gözüne sömürücülerin işine yarayacak bir gözlük takmaya çabalarlar. İşyerinde bir aile olduğumuzu, işverenin bize ekmeğe verdiği, bireyci olmak gerektiğini, her köyunun kendi bacağından asıldığını, çok çalışıldığı takdirde bu düzende de zengin olunabileceğini, bu düzende sömürü diye bir şeyin olmadığını, zenginlerin daha akıllı ve daha çalışkan insan olduklarını, hemşehriliğin, aynı ulustan veya aynı dinden olmanın her şeyden önce geldiğini emekçilerin beynine sokmaya çalışırlar. Böylece emekçilerin birlik olup bu sömürü düzenini yıkmak için sınıf mücadelesine girmesine engel olmaya çalışırlar.

Devrimcilerin görevi ise emekçilerin gözüne takılmaya çalışılan bu kötü gözlüğü alarak emekçileri bilinçlendirmek, emekçilerin gözüne işçi sınıfının gözlüğünü takmaktır. Ancak gözünde işçi sınıfının gözlüğü olan, yani olaylara işçi sınıfının dünya görüşü açısından bakan işçiler ve diğer emekçiler gerçekten sorunlarına doğru çözümler getirebilirler, iyi birer doktor olup hastalığı doğru olarak teşhis edebilirler ve hastalığı tedavi edebilirler.

Hakim sınıflar bizim gözüme kendi gözlüklerini nasıl yerleştirir, bizim kafamıza sömürücülerin işine yarayacak bir düzneye görüşünü nasıl yerleştirmeye çalışır?

- televizyon kimin emrinde? Televizyondaki reklamlar bireyciliği nasıl teşvik ediyor?
- bu düzende kurtuluş umutları yaratılıyor: Milli piyango al. Spor toto oyna. Film yıldızı veya futbol yıldızı ol kurtul. Zengin bir kızla veya zengin bir adamla evlenip sorunlarından kurtul. Emekçiler boş umutlarla avutulur.
- Gerisi eğitimle emekçiler korkak ve bencil yetiştirilmeye çalışılır. Emekçilerin ortak mücadelesinin gücü onlardan gizlenir. Tarih olarak hep sömürücülerin tarihi, onların zaferleri okutulur. Emekçilerin düşünmesini önlemeye çalışırlar. "Uslu", kendisine verilenle yetinen, daha fazlasını istemeyen, devletten ve kanunlardan alabildiğine korkan köleler yetiştirmeye çalışırlar. (Aynı uslu bir at gibi. Uslu dediğimiz at, arkasındaki arabayı hiç itiraz etmeden çeker. Huysuz dediğimiz at ise araba çekmeye karşı çıkar.)

- Emekçilere sahte oyuncaklar sunulur ve bütün günlerini ve gecelerini sınıf mücadelesi yerine bunlarla doldurmak, emekçileri bu sayede daha da bölmek istenir. Foto romanlar, bölgecilik, mezhep ayrılıkları, din ayrılıkları, futbol gibi olaylar bunun örnekleridir. (Futbol nedeniyle birçok şehir birbirine düşmüştür. Mezhep ayrılıkları nedeniyle işçi sınıfının mücadelesi bir çok bölgede engellenmektedir.)
- Kötü atasözleri de sömürüye karşı bireyciliği körükler. Ayağını yorgana göre uzat, her koyun kendi bacağından asılır, beni sokmayan yılan bin yaşasın, gemisini kurtaran kaptan, sanamı kaldı, kan kus, kızılçık şerbeti içtim de.

ç) Patronlar işçiler için neler diyor?

MESS Patronlarının gizli toplantılarında konuşulanlar: MESS patronları, DISK'e bağlı Maden-İş Sendikasına bağlı işçilerin sürdürdükleri grevleri kırmak için yaptıkları gizli toplantılarda çeşitli cyunlar düşünmüşlerdir. Bu gizli toplantıların tutanakları ele geçirilmiştir. Toplantıda alınan kararlar ve konuşulanların bir kısmı şöyledir: 7 temmuz 1977 günü MESS genel merkezinde yapılan toplantıda alınan kararlar:

1. İşçilerle diyalog kurulacak.
2. Sendikanın çok parası olduğu ve az para ödediği propagandası yapılacak.
3. İşçilerin parayı almaması sağlanacak.
4. Çalışan grevci işçiler tesbit edilecek. Tesbit edilen işçi sayısı çok ise, iş akitleri feshedilecek. Az ise bu uygulama yapılmayacak.
5. Çalışanları tesbit için ve grevlerde propaganda için grevleri kırmaya yönelik özel bir polis teşkilatı kurulacak veya sivil hafiyeler tutulacak.

21 temmuz 1977 günü Odakule'de yapılan gizli toplantıdan notlar:

Bir patron: İşçi den sendikaya bir baskı gelebilmesi için aralarında teşkilatlanmaları gerekir. Sendikanın militan zihniyetli adamları var. Bunlara karşı tek tek hareketler bir sonuç vermez. İşçiler ~~yanı~~ arasına prapaganda yapacak adamlar sokmak şart. Ayrıca işçilerin içinden adamlar bulup bunları teşkilatlayalım.

Bir başka patron: İşçiler arasından böyle adamları bulmak zor olacaktır.

Bir patron: Her şeyin bir fiyatı vardır. Parayla değil mi? 28 temmuz 1977 günü Odakule'de yapılan gizli toplantıdan notlar:

Sungurlar patronu: Biz ancak işçiye sahip çıkıyor gözükerek işçiyi yanımıza çekerek sendikaya baskıda bulunabiliriz.

4 ağustos 1977 günü alınan karar:

İşçileri yanımıza alabilmek için gerektiğinde sendikanın istediğinden bile fazla haklar verdiğimiz işçilere mektuplarla bildirebiliriz. İşçileri yanımıza alıp grevden vazgeçirdikten sonra işçilerin yarısından azını içeri alacağız. O gün mutlaka polis çağırıp güvenlik tedbirleri aldirmalıyız. Dışarda kalan diğer işçiler, kendiliğinden gidiş sendikaya bizi de içeri aldirtin diyeceklerdir. O zaman sendikaya, grev kararını kaldırarsanız işçileri azaltırız tekliğini ileri süreriz. İşçinin baskısıyla sendika mecburen grev kararını kaldıracaktır. Grev kararı kalktıktan sonra da istediğimizi işçiyi alır, istemediğimizi almayız. Sözleşmenin içeri giren işçilere ise vereceğimiz zamları sendikaya dağıtmaları şartı ile veririz. Bu

iş de biter.

Bir patron: İlan ettiğimiz kadar mı vereceğiz?"

MESS yöneticisi : Bütün kozlar elimize geçmiş olacak. Ne kadar takdir edersek, onu veririz."

.Ders kitaplarında okumuşların ve zenginlerin işçilerden daha fazla "şeref" sahibi olduğu yazıyordu. Faşistlerin "şeref" anlayışını bu ders kitapları yansıtmaktadır. Gelen tepkiler karşısında bu kitapların bu sayfalarını yırttırmak zorunda kaldılar.

.Gün Sazak (MHP'li Çalışma Bakanı) Teksif sözleşmesinin imzalanmasından sonra yaptığı konuşmada işçileri insafli olmaya davet etti. Tek Gıda İş sendikası genel kurulunda yaptığı konuşmada da "patron ne verirse onu alın" şeklinde konuştu.

d) Mücadelemizde Birlik Sağlamalıyız.

- Yoksulluğumuzun nedeni sadece kendi patronumuz değildir. Sadece kendi patronumuza karşı mücadele ederek sorunlarımızı çözüm bulamayız. Sarı sendikaların grevi sadece işyerinin patronunu hedef almaktadır. Halbuki bizim mücadelemiz, bizim patronumuza olduğu kadar ve belki ondan çok daha fazla bu patronlar düzenine karşıdır. Patronumuza karşı verdiğimiz mücadele, patronlar sınıfına ve sömürü düzeyine karşı verdiğimiz mücadelenin bir parçasıdır.

- Yoksulluğumuzun nedeni sadece patron sınıfı da değildir. Biz işyerlerinde tek tek patronlara karşı olan mücadeleyi, bütün emekçilerin bütün sömürücülere karşı mücadelesiyle bütünleştirmeli, o mücadelenin bir parçası haline getirmeliyiz. Çünkü bugün iktidarda sömürücü bir azınlık var. Parababaları (patronlar), büyük toprak ağaları, büyük tefeciler ve toptancı tüccarlar iktidarda. Ordu, polis, jandarma, MİT gibi kuruluşlar bu sömürücü azınlığın emrinde. Bu sömürücü azınlığa OLİGARŞİ diyoruz. Sömürücüler emekçilere karşı birlik. Ama emekçiler henüz birliklerini sağlayabilmiş değiller.

- Birlik önce işyerinde başlar. Daha sonra işçi sınıfının, tüm emekçi sınıf ve tabakaların ve dünyadaki tüm ezilen emekçilerin birliğini sağlamak gerekir. Türkiye'deki sömürücüler sırtlarını yabancı sömürücülere (emperyalistlere) dayamışlardır. Biz de başka ülkelerdeki emekçi kardeşlerimize destek olmalı, onların bize destek olmalarını sağlamalıyız.

- Birlik ancak bilinçli bir birlik, yani gözünde işçi sınıfının gözlüğü olanların birliği olursa anlamlıdır ve yararlıdır. Tuğlaları üstüste koyarak duvar yapamayız. Tuğlaların arasına harç gereklidir. Tek tek işçilerin de sömürücülere karşı sağlam bir duvar oluşturmalarının yolu, işçiler arasındaki birliğin hemşehrilik, aynı dinden olma, aynı ulustan olma, yaşlı veya genç olma gibi ortak noktalara değil, işçi sınıfının dünya görüşünün rehberliğini kabul etmeye dayanmasından geçer.

- Bu düzende kurtuluş başka işçilerin başlarına basa basa ve işçi olmaktan kurtularak kendi paçamızı kurtarmaktan değil, bu düzeni kökten değiştirerek işçi sınıfı olarak emeğin en yüce değer kabul edildiği yeni bir düzen kurmaktan geçer. Kurtuluş yok tek başına. Ya hep beraber, ya hiç birimiz.

Farmaklarının ucuna basıp basıp

Doğrusan da yerinden

Üstüne yürüsen de karşılaştığın vakit,

Çekip alsan da hatta yakalarını eline

Suratına yapıştırsan da yumruğu

Tek başına kaldıkça

Bu öfke

Getirmeye yetmez kavganın sonunu.

e) Mücadelemiz ortaktır. Herkes bu mücadelede yerini almalıdır. Mücadeleye girmekten korkmamalıyız.

- Halkımız yüzyıllardır hüküm süren baskı ve sömürü nedeniyle mücadeleye kolay kolay girmemekte, mücadelenin güçlendiğini hissettiği an katılmaktadır. Ama önceleri mücadelenin gelişmesini gözlemeyi tercih etmektedir. "Nasıl olsa benden başkaları da bu işten şikayetçi. O'lar işe girişsinler. Ben etrafı bir kollayayım. İş olacak gibiyse ben de katılırım" düşüncesi yaygındır. Bununla ilgili bir öykü: Kışın yolculuk yapıyoruz. Kar yağıyor. Araba şarampola yuvarlandı. Arabadaki 40 kişi sözde arabayı itmeye başladı. Ama araba şarampoldan çıkmadı. Çünkü arabaya elini dayayan her bir yolcu şöyle düşünüyordu : "Diğer yolcular nasıl olsa bu soğuktan şikayetçi. Benden başka 39 kişi var. Bir benim itmemle bu araba gitmez. Nasıl olsa diğer yolcular arabayı itecekler. Ben şöyle elimi dayar, iter gibi yaparım , yeter". Bütün yolcular böyle düşündüğünden araba yerinden kımıldamıyordu. Mücadeleden de aynı şekilde kaytarmamak lazım. Sanki bizden başkaları iş yapmayacakmış bütün yük bizim sırtımızdaymışçasına fedakarca mücadele etmemiz gerekir.

- Korkunun ecele faydası yoktur. Mücadeleden kaçmak bu düzenin sorunlarından kurtulmayı getirmez. Mücadeleden kaçarsak sorunlarımız daha da artar.

- Sen eşek olduktan sonra semer vuran çok olur. Hakim sınıflara karşı mücadeleye girmezsek, onlar bize acımayacak, aksine alabildiğine yükleneceklerdir.

- Tavşan korktuğundan kaçmaz, kaçtığından korkar. Mücadeleye şimdiye kadar girmemişsek, girmemişliğin korkusunu yenmemiz lazım.

- Köpek kovalarsa kaçmamak lazım. Aksine yerden bir taş alıp köpeğin üzerine üzerine yürümek gerek. Sömürücülerin saldırıları karşısında kabuğumuza çekilip beklersek, sömürücüler daha da cesaretlenecekler ve sömürülerini ve zulümlerini artıracaklardır. Sömürücülerin üzerine üzerine yürümemiz gerekir.

- Evine hırsız girse. Hırsız görsen. Ama hırsızın silahının olabileceğini düşünüp ona dokunmasan. Hırsız da senin kendisini gördüğünü, ama ondan korktuğundan yaklaşmadığını anlasa, ne yapar?

- Mücadeleyi kararlı bir şekilde sürdürmek gerek. Mücadeleye girerken, kararlı olmazsak yenilgiyi baştan kabul etmiş oluruz. Savaşa girerken kazanacağız diye girilir. Mücadeleye kararlı olarak girme ve karşı karşıya olan güçleri iyi tanımak mücadelenin sonucunu büyük ölçüde belirler. Öykü: Yaşlı adamın biri azgın bir ırmağın kenarında duruyormuş. Genç biri kendisine takılmış. Yüzerek karşıya geçemeyeceğini söylemiş. Yaşlı adam da geçebileceğini iddia etmiş. Soyunmuş. Yüzerek ırmağı geçmiş. Genç şaşmış. Nasıl geçtiğini sormuş. Yaşlı adam cevap vermiş. "Önce geçmeye karar verdim. İşin yarısı bitti. Ondan sonra da hehrin akıntısının gücünü kendigücüme katmasını bildim. Nehrin akıntısından yararlandım. Fazla güç harcamama gerek kalmaksızın nehri geçtim."

f) Ben patron olsam işçileri nasıl bölerim?

- Hemşehrilerimi toplar konuşurum. Onlarla özel bağlar kurarım. Onları kollar gözürüküm.

Aleviyi sünniye, sünniyi aleviye karşı kışkırtırım.

- İşçilere ara sıra "avanta" veririm. Bayramlarda birer kutu şeker dağıtıp, 15-20 lira sayesinde "baba patron" havasını yaratırım. Böylece ücretlerinden keseceğim yüzlerce lirayı gözleri görmez.

- Lazlık, kürtlük, türklük, çerkezlik meselesini körüklerim.

- İşçilerin karşısına kendim çıkmam. Ustabaşı ve mühendisleri işçilerle takıştırır, sonra arabulucu havalarla işi çözümler gözükür, işçilerin kininin kendi üstüme gelmesini önlerim. "Bizim patron iyi ama ah o mühendis yok mu. Herşey onun başının altından çıkıyor" dedirtirim.

- İşyerinde espioncular bulup önde gelen işçiler hakkında çeşitli dedikodular yaydırır, işçiler arasında olup bitenleri günü gününe öğrenmeye çalışırım.

-İşyerine faşistleri yerleştiririm. Ücretlerini alırlar. Ama hiç bir iş yapmak zorunda olmazlar. Devrimcilere ve ilericilere saldırırlar. Kapımda köpek besleyeceğime işyerimde faşist beslerim.

- Dinine bağlı bir insan görünümü veririm. Oruç tutar gözüdürüm. Ara sıra camiye giderim.

-İşveren aleyhine işçileri örgütlemeye çalışanlara daha iyi bir iş, daha yüksek ücret teklif edip, onların ağızlarına birer parmak bal çalip, onları mücadeleden döndürmeye çalışırım. Yoksa "komünistlik yapıyor" diye ihbar eder, hapse attırtmaya çalışırım. İşten çikartırım.

- İşyerine polis-jandarma çağırıp işçilere gözdağı veririm.

Biz işçiler olarak patronun bütün bunları yapabileceğini hesap edip, bu oyunlara kanın arkadaşlarımızı uyandırmak, birlik ve beraberliğimizi bozmaya çalışan işverenlere karşı ortaklaşa ve bilinçli bir örgütlü mücadele vermek zorundayız.

g) Üreten biziz, yöneten de biz olacağız.

Bugünkü dertlerimiz kader deçeldir. Bu dertlerimiz, yoksulluğumuz kul yapısıdır. Mühür kimdeyse Süleyman odur. Fabrikalar, tarlalar kimin elindeyse, devlet, ordu, polis, kanunlar ça onun elindedir. Bugün mühür (üretim araçları) büyük ~~ma~~ çoğunlukla sömürücü bir azınlığın elindedir. Bu sömürücü azınlık büyük patronlardan, büyük toprak ağası, tefeci ve toptancı tüccarlardan meydana gelmektedir. Bunlara toptan OLIGARŞİ diyoruz. Bu sömürücü azınlık sömürüsünü sürdürebilmek için zulüm onların elindedir. Herşeyi emekçiler üretir, ama yönetenler bir avuç sömürücü azınlıktır. Üretenler yönetime geçmeli, iktidarı almalı, üretim araçlarını (mühürü) ellerine geçirmeli ve insanca yaşanacak bir düzen kurmalıdırlar. Gerçek kurtuluşumuz buradadır.

Biz bilinçli bir şekilde birlik beraberliğimizi sağlayamazsak, bu baskı ve sömürü düzeni sürüp gidecektir. Bu baskı ve sömürü devam ediyorsa zaten kabahatin çoğu bizlerdedir. Sömürücülere karşı yeterli bir şekilde mücadele edemediğimizdendir.

Mühürü alma mücadelesi devrim yapmaktır. Sömürücülerin sömürü ve zulmüne karşı mücadele edenlere ise Devrimci denir.

Devrimci eğitimin amacı dünyayı değiştirmek, sömürünün olmadığı, insanca yaşanan bir dünyayaratmaktır. Devrimci eğitim olmaksızın gerçek düşman ve dostlarımızı tanıyamayız. Elinde silahla ateş eden bir kör gibi dostlarımızı da vurabiliriz. İşçi sınıfının dünya görüşünü kazanırsak, dostumuzu düşmanımızı ayırdedebiliriz. Gözümüz açılır. Gerici eğitimin amacı ise emekçilerin gözüne hakim sınıfların işine yarayacak bir gözlük yerleştirmek, onların kurtuluş mücadelesini saptırmaktır.

V. TARİHTE DÜNYAYI DEĞİŞTİRME ÇABALARI

Eğitimciye not:

Bu bölümün amacı, tarih alanındaki burjuva şartlandırmaları, faşistlerin yerleştirmeye çalıştığı "şanlı" Osmanlı tarihi, "büyük Türkiye" düşünceçerini yıkmak, sömürüye karşı bir başkaldırı geleneği olduğunu, sınıf mücadelesinin Osmanlı ülkesinde de olduğunu kavratmak, "özgürlük, eşitlik, sömürüye son" gibi düşününlerin ve mücadeleye girenlerin Anadolu'da da geçmişte yayıldığını, bu görüşlerin "gavur icadı" olmadığını anlatmak,

başka ülke halklarının da benzer mücadeleleri olduğunu, sömürülenlerin sömürücülere karşı mücadelesinin geçmişte ve günümüzde ortak olduğunu kavratmak,

Devletin ve ordunun sömürünülerin hizmetinde olduğunu, bir bas-kı aracı olarak durumunu kavratmak,

dinin sömürücülerin elinde bir uyutma aracı olmasına engel olmak, bütün dinlerde sömürüye karşı ve eşitlik taraftarı bir öz olduğunu, ancak sömürücülerin dini alet etmek istediklerini kavratmak.

.....

- Dünyayı değiştirmek ne demek? Dünya nasıl değiştirilebilir? Mühür kimdeyse Süleyman odur. Dünyanın değiştirilmesi, mühürün el değiştirmesi demektir. Üretim araçlarına kim sahipse, dünyayı o kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirir.

- Anadolu halk ayaklanmaları: Dervişler, bugünkü devrimciler gibi görüşlerini yaymak için elde asa dolaşır duruklarmış, kitleleri örgütlemeye çalışırlarmış. Ayaklanmaların başını genellikle tarikatlar çekmiş.

Babaışhak ayaklanması ve Babailik tarikatı
Şeyh Bedrettin, Torlak Kemal ve Börklüce Mustafa
(Anadolu halkı o dönemde kan kusarben, Osmanlı padişahları büyük saraylarında harem kuruyorlardı.)

- Diğer halkların sömürücülere karşı mücadelesinden örnekler
Spartaküs ve kölelerin ayaklanması (eski Roma)
Thomas Münzer ve 16. yüzyılda Almanya'da köylü ayaklanmaları
(Şeyh Bedrettin'e çok benzeyen biri)
Paris Komünü

Kaynaklar: Çetin Yetkin, Türk Halk Hareketleri ve Devrimler Tarihi
TİB, Anadolu Halk Ayaklanmaları
Nazım Hikmet, Şeyh Bedrettin Destanı
Engels, Almanya'da Köylü Savaşı
Max Beer, Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin Tarihi
Devrimler ve Karşıdevrimler Ansiklopedisi

Türkiye işçi sınıfının maddi yapısı:

- . tarım ve orman işletmelerinde çalışanlar (yarı proleterler)
- . kamu işletmeleri
- . tekelci burjuvazinin işletmelerinde çalışanlar
- . orta burjuvazinin işletmelerinde çalışanlar

İşçi sınıfının bölgesel dağılımı

- . Sanayi merkezleri (İstanbul, İzmit, Bursa, Eskişehir, Adana, Mersin, vb.)
- . Çölde vahalar (Zonguldak, Ereçli, Karabük, Seydişehir, İsdemir, Elbistan, Batman, çeşitli maden ocakları, vb.)
- . Kırsal alanlar: Anadolu'nun her tarafına yayılmış işletmeler.

Türkiye'de işçi sayısı, sigortalı işçi sayısı, sendikalı işçi sayısı, toplu iş sözleşmelerinden yararlanan işçi sayısı.

Sosyal Sigortalar Kurumu'na kayıtlı işçi sayısı

1971	1 milyon 405 bin
1972	1 milyon 525 bin
1973	1 milyon 649 bin
1974	1 milyon 800 bin
1975	1 milyon 823 bin

Türkiye işçi sınıfının sayısı ise 5 milyonu buluyor. Yasaya göre herkesin (1 kişilik işyerinde çalışanların bile) SSK'na kayıtlı olması gerekiyor.

Toplu sözleşmeye dahil işçi sayısı

1971	342 bin
1972	408 bin
1973	443 bin
1974	602 bin
1975	404 bin

Grev ve greve katılan işçi sayıları

1971	97 grev	20 bin işçi katıldı
1972	14 "	7 " " "
1973	22 "	12 " " "
1974	45 "	21 " " "
1975	112 "	26 " " "
1969	82 "	24 " " "
1970	111 "	26 " " "

Gerçek ücretler 1971 yılında %5 düştü, 1972 yılında %1 düştü.

Kadın ve çocuk işçiler, çıraklar.

Türkiye'de yerli tekellerle emperyalistler arasındaki işbirliğinden örnekler:

Aygaz A.Ş.:	Koç Holding	% 31.25
	Koç Ailesi	6.25
	Liquid Petroleum (ABD tekeli)	35.00
	Mobil Oil	10.00

Sermayesi: 4 milyon TL

1973 yılı kârı 27 milyon TL

Bayer Türk Kimya Sanayii: Tümü yabancı (Alman)

Ereçli Demir Çelik

Koppers Ass. (AED tekeli) % 33.3

T.Demir ve Çelik İşletmeleri

Akbank

İş Bankası

Garanti Bankası

Sermayesi: 569 milyon TL

1971-1974 kârı 1 milyar 74 milyon TL

General Elektrik T.A.Ş.

International General Electric Com.(AED) % 64.5

Türkiye İş Bankası % 26.5

Vehbi Koç % 9.0

Goodyear Lastikleri

Goodyear Tire and Rubber Com. (AED)

Oyak

Garanti Bankası

Rıfat Yalman

Tayyar Çullu

Sermayesi: 81 milyon TL

1973-1974 kârı 77 milyon TL

İzocam

Linger Glasspinnerei (Avusturya) % 15

Koç Holding % 67

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası % 10

İş Cam Fabrikaları (İş Bankası) % 10

Sermayesi: 11 milyon TL

1971-1974 kârı 41 milyon TL

Unilever (Sana, Vita yapan şirket)

Lever Brothers (İngiliz, Hollanda) % 80

Türkiye İş Bankası % 20

(Sana darlığı vurgulanmalı)

Mobil Oil

Tümü AED sermayesi (çokuluslu tekel)

Nestle (çukulata)

Tümü İsviçre sermayesi

Singer

Tamamı AED sermayesi

Tofaş

Fiat (İtalyan) % 41.5

Koç Holding % 25

İş Bankası % 10.5

Turyağ (Persil, Tursil, çeşitli margarin)

Persill Gesellschaft (Almanya) % 58

Yapı ve Kredi Bankası % 42

Türk Philips

Philips (Hollanda) % 99.6

Türk Firelli

Pirelli (İtalyan) % 61

Vehbi Koç

İş Bankası % 26

Eli Burla

Eczacıbaşı Holding

Türk Tuborg

Tuborg (Danimarka) % 60

Yaşar Holding % 25

İş Bankası % 10

Uniroyal

United States Rubber (AED)
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
Yapı ve Kredi Bankası
Vehbi Koç

TARTIŞMA: TÜRKİYE'DE HER EMEKÇİ SINIF VE TABAKAYI HANGİ SÖMÜRÜCÜLER NASIL SÖMÜRÜYOR?

Bugün iktidarda kim var? Devlet kimin devleti? Kanunlar kimin hizmetinde?

Oligarşi ne demek? (Bak. TTB-Gelir Dağılımı)

1973 yılı gelir dağılımı araştırmasına göre mesleklere göre ortalama yıllık harcanabilir (net) gelir:

Büyük tüccar ve sanayici ile serbest meslek sahipleri	184 000 TL
Tüccarlar	100 000 TL
Düz işçi	12 000 TL
Memur	23 000 TL
Esnaf ve zanaatkar	34 000 TL
Çiftçiler (bütün köylüler ortalaması)	42 000 TL

Oligarşi kimin düşmanı?

Sadece hükümetin değişmesi, örneğin Milliyetçi Cephe Hükümetinin devrilmesi sömürüye son verir mi? Sömürüye son vermek için ne yapmak lazım?

Hangi sınıf ve tabakalar nerelerde nasıl örgütlü? Bu örgütler onların sınıf çıkarlarını ne derecede koruyor? Ne işe yarıyor?

- . Sendikalar (işçi sendikaları, işveren sendikaları (TISK, MESS))
- . Sanayi Odaları
- . Ticaret Odaları
- . Hür Teşebbüs Konseyi
- . Dernekler
- . Kooperatifler

Vergiler

- . İşçi ve memurlardan peşin alınması
- . Tekelci burjuvaziye vergi iadesi (CHP vergi iadesine karşı değil, bu alandaki yolsuzluklara karşı)
- . İşverenler kestikleri sigorta primlerini yatırmıyor. (5 milyar lirayı aştı)
- . Vergiler ücret artışlarını yiyor.

Brüt ücretten ne ücrete vergi kesintileri: Bekar bir işçinin 2500 lira net ücret alabilmesi için, brüt ücretinin 4008 TL olması gerek. Bunun 481 lirası SSK işçi hissesi, 927 lirası gelir vergisi, 84 lirası mali denge vergisi, 16 lirası pul'dur.

Evli ve iki çocuklu bir işçinin eline net 3000 lira geçebilmesi için brüt ücretinin 4846 lira olması gerekir. Bunun 582 lirası SSK primi, 1162 lirası gelir vergisi, 109 lirası mali denge vergisi ve 19 lirası da pul'dur.

Devlet kimin devleti? Sınıflar ve kanunlar (Leylekle tilkinin öyküsü)

VII. TARİHTE SINIFLAR, ORDU, POLİS, DEVLET, KANUNLAR, SÖMÜRÜ

Eğitimci ve Lot: Bu bölümde amaç dünyanın sürekli değiştiğini, değişimin tek tek insanların isteklerinin dışında, insanların üretim yöntemlerine bağımlı olduğunu göstermektir.

Ordu, polis, devlet ve kanunların iktidardaki sınıfların emrinde olduğunu, tarafsız olmadığını tekrar tekrar tarihteki örneklerle anlatmak gerekmektedir.

Sömürünün üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetle birlikte ortaya çıktığını ve sömürüye engel olmanın tek yolunun üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırmakla olduğu anlatılmalı, bunun ise Devrimle (iktidarın alınıp yukardan aşağı yeni üretim biçiminin örgütlenmesiyle) sağlanacağı kavratılmalıdır. Hakim sınıfların kendi emirlerindeki ordu, polis ve her türlü baskı aracıyla buna engel olmaya çalışacaklarını ve bizim güzel bin dünya kurmak için bu direnişi hesaba katıp hazırlanmamızın gerektiği anlatılmalıdır. Emekçilerin iktidarda bulunduğu düzen anlatılırken, başkasını sömürmenin bir aracı olmayan ev, arsa, buzdolabı, elbise gibi kişisel mal-mülk üzerindeki özel mülkiyetin devam edeceği vurgulanmalı, komünistlerin bütün özel mülkiyeti kaldırıp herkesin evini alacağı yolundaki anti-komünist propaganda etkisiz kılınmalıdır.

Faşistler, tarihi milletlerin mücadelesi tarihi olarak öğretmeye çalışıyorlar. Tarihin böyle olmadığı, her ülkede bazı sınıfların sömürücü sınıflara karşı başkaldırdığı, milletler arasındaki savaşların ise her milletin hakim sınıflarının sömürüyü artırma çabalarından kaynaklandığı kavratılmalıdır. Emekçiler tarihe sınıflar mücadelesi tarihi olarak bakmayı öğrenmelidirler.

Bu bölümde her millettten emekçilerin bir başkaldırı geleceği olduğu, sınıf mücadelesinin en üst biçiminin bu başkaldırı olduğu kavratılmalıdır. Bu amacı unutup bir sürü tarihi bilgiyi dinleyicinin kafasına sokmaya çalışmak son derece hatalıdır. Bizim tarih öğrenmemizin amacı belli bilgileri edinmek ve orada burda satmak değil, günümüzde sürmekte olan sınıf mücadelesini güçlendirmektir.

a) İlkel Komünal toplum:

- . Üretim araçları ortak mülkiyette. Teknolojinin geriliği nedeniyle ancak ortak üretim yapılabilir. (Koca hayvanları avlamak için ilkel baltalar).
- . Üretenler özgür insanlar. Üretkenlik çok düşük olduğundan, kabileler arası savaşlarda ele geçirilen esirler ya serbest bırakılıyor, ya yeniyor, ya da kabileye kardeş olarak kabul ediliyor. Bir insan ancak kendi tüketeceği kadar yiyecek üretebiliyor veya bulabiliyor.
- ? Üretilenler herkesin ortak malı. Çünkü üretim araçları ortak ve üretim ancak insanlar birlikte üretime katılırlarsa gerçekleşebiliyor. Herkes ihtiyacına göre ortak üründen alıyor. SÖMÜRÜ YOK. Çocuklar, yaşlılar ve kadınlar ava çıkmadan ortak kazandan paylarını alıyorlar.
- . Sınıflar yok.
- . Bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı aracı olan devlet yok.
- . Kabileler arası savaş olduğunda eli silah tutan herkes savaşıyor. Ayrıca, ordu, polis, jandarma yok. Merkez ava gittiğinden herkes silah kullanmasını biliyor.

- . Yazılı kanunlar yok. Gelenekler var. Gelenekler herhangi bir sınıfın çıkarlarını değil, tüm toplumun çıkarlarını koruyor.
 - . Üretim araçları gelişince, bir insan kendi tükettiğinden daha fazla üretebilmeye başlıyor. Böylece savaşlarda alınan esirler artık köleleştiriliyor. Onlara yaşamları için gerekli asgari miktar veriliyor. Geri kalan kısmına köle sahibi el koyuyor.
- b) Köleci Toplum:
- . Üretim araçları (topraklar, üretimde kullanılan alet-edevat, köle) köle sahipleri sınıfının mülkiyetinde.
 - . Üretenler köleler. Köle sahipleri üretime hiç bir şekilde katılmıyor.
 - . Üretilenler köle sahiplerinin, çünkü üretim araçları üzerinde köle sahiplerinin özel mülkiyeti var.
 - . Sömürü var. Sömürünün kaynağı üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet. Köleler üretiyor. Köle sahipleri, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete dayanarak bu ürünleri el koyuyorlar.
 - . Üretenler (köleler) nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturuyorlar. (Esk. Roma'da kölelerin ve köle sahipleri nüfusu.). Bunlar üzerindeki baskı ve sömürü nasıl sürdürülüyor?
 - .. Köleliğin kader olduğu, insanların tanrılar tarafından köle olarak yaratıldığı, bu kaderin değiştirilemeyeceği anlatılarak; köle sahipleri devletin her ayaklanması ezeceği inancı yerleştirilerek.
 - .. Köle sahiplerinin devletin ordu, polisi ve kanunlarıyla başkaldırmaya kalkanları cezalandırması.
 - . Hammurabi Kanunlarından örnekler: En büyük ceza köleleri ayaklanmaya teşvik edenlere veriliyor.
 - . Ayaklanmalar: Bundan 2 bin yıl önce (M.Ö. 74 yılında) Spartaküs ayaklanması.
 - . Üretim araçları gelişince, köleler pahalı araçlara ihtimam göstermemeye başladılar. Çünkü üretim ne kadar artarsa artsın kendi paylarına düşen miktarda bir artış olmuyordu. Bunun üzerine, köle sahipleri, köleleri çalışmaya teşvik etmek için, üretimi arttırdıkları takdirde kendilerine artan miktarın bir kısmını vereceklerini vaad ettiler. Tarım gelişti. Köleler yüzyıllarca süren bir süreç içinde yerlerini serflere bıraktılar. Köle sahipleri ise büyük toprak sahibi (derebeyi, feodal bey) şekline dönüştü. Böylece köleci toplumdaki feodal topluma (derebeyi toplumu) geçildi.
- c) Derebeyi Toplumu (Feodal Toplum):
- . Üretim araçları genellikle bir malikanenin sahibi olan derebeylerinin.
 - . Üretenler serfler (köylüler, Osmanlı İmparatorluğunda reaya). Serfler köle değil. Özgürlükleri var. Ancak belli bir toprak parçasından, o toprakların sahibi olan ağa izin vermeden ayrılmıyorlar. Ağanın toprağını işliyorlar. Ağaya ya belli bir miktar para, ya ürünün bir kısmını ödüyorlar. Ya da ağanın toprağında yılın belli sürelerinde angarya şeklinde çalışıyorlar.
 - . Üretilen ürünün büyük bir bölümü üretim araçlarının (toprak, alet-edevat, tahım, çift hayvanı, değirmen) sahibi olan toprak ağasının.
 - . Nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturan serflerin mevcut düzeni yıkmalarını engellemek için bir taraftan en büyük toprak sahibi olan kilise dini kullanıyor, diğer taraftan toprak ağalarının (derebeylerin) devleti paralı askerlerini kullanıyor.

- . Sınıflar var. Devlet derebeylerin devleti. Ordu-polis derebeylerinin emrinde. Görevi ezilenlerin ayaklanmasını engellemek. Din derebeylerinin emrinde. Görevi ezilmişlik ve yoksulluğu kader olarak öğretmek. Kanunlar derebeylerin çıkarlarını koruyor. Onların kannaları.
- . Osmanlı İmparatorluğu da derebeylik düzeni. Padişah en büyük derebeyi. İtün toprakların sahibi padişah. (Osmanlı İmparatorluğunda feodal düzenin yapısı için Ekz. TİE Yayınları, Anadolu Halk Ayaklanmaları, sayfa 16-18)
- . Ayaklanmalar: Almanya'da köylü ayaklanmaları. (Ekz. Max Beer, Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin Tarihi; Engels, Almanya'da Köylü Savaşı).

ç) Kapitalist Toplum:

- . Üretim araçları kapitalistlerin (sermaye sahiplerinin) elinde. Üretenler, kendi işgüçlerinden başka satacak şeyi olmayan ve kendi emeğini kendi sahip olduğu üretim araçlarında kullanamayacak olan (kendi üretim aracı olmadığı için) işçilerdir (proleterler).
- . Üretilen mallara kapitalistler el koyar. Bu el koyuş çok gizlidir. Köleci ve feodal düzenlerde bu sömürü çok daha açıktır. İşçi günün belli bir zamanında yarattığı değerle kendi işgücüne ödenen ücreti karşılar. Günün geri kalan kısmında kapitaliste artık-değer üretir. Bu sömürü işçinin aldatılmasından kaynaklanmaz. Pazar mekanizmasından doğar. Kapitalist işçinin işgücünü satın alırken işçiyi aldatmaz. İşçinin işgücünün değeri olan (üç aşağı beş yukarı) ücreti öder. Ancak işgücü öyle bir maldır ki, emeğe dönüştüğünde kendi değerinden fazla değer üretir. Bu ikisi arasındaki fark (işgücünün değeriyle işgücünün emeğe dönüşmesinde yaratılan değer arasındaki fark) artık-değerdir. Kapitalist, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet nedeniyle buna el koyar.
- . İşçi sınıfının kapitalistlerden çok daha fazla sayıda olmasına rağmen sömürünün devam etmesinin nedeni, kapitalistlerin bir taraftan din, reklam, ırkçılık gibi yollarla işçileri yanlış yöne çekmeleri, diğer taraftan devlet gücünü kullanarak başkaldırı denemelerini ezmeye çalışmalarıdır. (Kanlı Ada filminde Marlon Brando, bir adadaki köle sahiplerine ücretli emeğin daha kârlı olduğunu anlatmaya çalışırken şöyle bir örnek verir: Bahçede dolaşan fahişeleri gösterir. "Kadınlarla ilişkinin sadece cinsel ilişki olacaksa, fahişeyle mi ilişkiyi tercih edersiniz, yoksa bir kadınla evlenmeyi mi düşünürsünüz?" diye sorar. Adanın zenginleri fahişeyi tercih ettiklerini, karılarının hastalık, giyim kuşam derdinden zaten bıktıklarını, bir de ihtiyarladıklarında ve çirkinleştiklerinde işlerine yaramadığını anlatır. Bunun üzerine M. Brando şöyle anlatır: "Köleler karılarınız gibidir. Onları küçükten itibaren büyütme, besleme zorundasınız. İhtiyarladıklarında ve güçlerini kaybettiklerinde, sakatlandıklarında da işinize yaramaz. Ama özgür işçiler fahişeler gibidir. Başka gelir kaynağı olmadığından gelip sizin fabrikanızda çalışmak zorunda kalacaktır. Yani özgürlüğü sahte bir özgürlüktür. Gerçekte size köleden çok daha fazla bağımlıdırlar. Ama bu özgürlük sizin işinize yarar. Sağdan soldan bulup büyürler. En güçlü oldukları zamanlarda çalıştırır, sonra kenara atarsınız. Hastalandıklarında, sakatlandıklarında keni bağlarının çaresine bakmak zorunda kalırlar. Siz onların yerine kapıda bekleyen yüzlerce işsizden birini işe alırsınız.

d) Emekçilerin iktidarda olduğu toplum:

- . Üretim araçları kimin mülkiyetinde: tek tek işçilerin mi? tek tek fabrikaların mi? emekçilerin devletinin mi?
- . Üretenler işçiler. Üretilen ürünlerin sahibi tek tek işçiler veya fabrikalar değil, emekçilerin devleti. Fabrikaların kârları patronların lüks tüketimlerine değil, tüm emekçilerin her türlü ihtiyacının karşılanmasına gidecek. Parasız veya çok düşük bir kira karşılığı oturulabilecek konutlar yapılacaktır, çocukların her türlü ihtiyacı emekçilerin devleti tarafından parasız karşılanacaktır, bütün emekçilerin çok düşük bir ücret karşılığı her yıl tatil yapmaları sağlanacaktır, kimse (çocuklar ve yaşlılar hariç) çalışmadan başkalarının sırtından geçinmeyecektir.
- . Devlet emekçilerin devleti olacaktır. Yeniden sömürü düzenini geri getirmek isteyenlerin başı ezilecektir.
- . Ordu ve polis emekçilerin ordu ve polisi olacaktır. Ülke içindeki sömürü taraftarları başkaldırırsa veya emperyalist ülkeler yurda saldırırsa, polis ve ordu onlara karşı savaşacaktır.
- . Kanunlar emekçilerin bu düzenini koruyan kanunlar olacaktır. Sömürü düzenini geri getirmek isteyenlere bu kanunlar en ağır cezaları verecektir.

Kaynaklar: İlkel Toplum, Köleci Toplum, Feodal Toplum (Sol Yay.)

VIII. KAPİTALİST SÖMÜRÜ

- . Mal nedir? Üründen farkı nedir? Ürün, pazar ilişkisine girdiğinde mala dönüşür.
- . Bir malın değeri, o malı üretmek ve yeniden üretmek için gerekli olan toplumsal emek miktarıyla, veya içerdiği toplumsal emek miktarıyla belirlenir. Toplumsal emek, bir toplumda üretici güçlerin belli bir gelişim düzeyinde genel ve ortalama emek üretkenliğince belirlenir.
- . Dünyadaki tüm değeri yaratan şey emektir. Sermaye değer yaratamaz. Sermaye, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet nedeniyle emeğin yarattığı değere el koyar.
- . İşçi, üretim araçlarına sahip olmadığı için işgücünü üretim aracına sahip olan kapitalistlere satmak zorundadır. Çalışmadığı takdirde aç kalır. Bu nedenle özgür gözükse bile ücretli köledir.
- . İşçi kapitaliste işgücünü satarken aldatılmaz. İşgücünün değeri, işçinin belli bir dönemde genel olarak kabul edilen belli bir düzeyde yaşayabilmesi için gerekli harcamalarla belirlenir. İşgücünün değeri (üç aşağı beş yukarı) işçinin aldığı ücrettir. İşgücünün değeri bir taraftan insanın yaşayabilmesi için gerekli harcamalardan (bedeni ihtiyaçlardan), diğer taraftan da toplumsal yaşamın zorunluğu kıldığı ikinci tür harcamalardan oluşur.
- . Ücret emeğin karşılığı değildir. Ücret işgücünün karşılığıdır. İşgücü, kendi değerinden daha fazla değer üretebilen tek maldır. Diğer mallar (hammadde, yedek parça, makina, vb.) kendilerini tükettikçe, üretilen mala kendilerinden kaybolan kadar değer aktarırlar. Sadece işgücü tüketilirken kendisinin üretimi için gerekli olan değerden daha fazla değer üretir. Yani işgücünün değeri ücrettir. İşçinin bir günde yarattığı değerle işgücünün değeri (ücret) arasındaki fark, üretim araçlarına sahip olan kapitaliste gider.

- Emeğimizin karşılığını almamızın yolu üretim araçları üzerindeki mülkiyeti elimize almaktır. Üretim araçları kapitalistlerin mülkiyetinde kaldığı sürece, kapitalist bizi sömürecektir.
 - Ücretler niçin farklıdır:
 - .. işgücü farklı niteliktedir (vasıflı-vasıfsız)
 - .. aynı işgücü farklı işkollarında farklı verimlilikle çalışmaktadır. Patrona kazandırdığı artık-değer farklıdır.
(Örnek: işgücü elma gibi bir maldır. Elma fiyatlarının farklı olmasının iki nedeni vardır: 1) Elmanın kalitesi farklıdır, 2) Elma farklı mahallelerde satılmaktadır (gecekonuda satılan aynı kalite elmanın zengin mahallesinde satılan elmadan biraz daha ucuz olması). İşgücü de aynı şekildedir.) (Bu konuda bkz. TİB Yayınları, Ekonomik ve Demokratik Mücadele).
 - Artık-değer, arıdan alınan bala benzer. Arı bal yapar, balın bir kısmı arının kışı geçirmesi için arıya bırakılır. Geride kalan kısmı alınır. Arıya bal bırakmazsanız arı ölür. Daha bal üretmez. İşçiler için de aynı durum söz konusu. İşçi değer yaratır. Bu değerın bir kısmı işçiye verilir (ücret). Ancak bu ücret işçinin ancak yaşamasına yetecek kardır. Geri kalan kısmı ise alınır. Sömürü oranı, arıdan alınan bal miktarının arıya bırakılan miktara bölünmesiyle bulunur. Yani bir arı bir ayın kaç günü kendi tüketimi için bal üretmektedir, kaç günü arıların sahibine bal üretmektedir. İşçiler de günün belli bir saati çalıştıklarında kendi ücretleri olarak verilen değeri yaratırlar. Günün geri kalan kısmında patronlara çalışırlar. Türkiye'de genellikle günün dörtte birinde işçi kendisine çalışır, günün dörtte üçünde patrona çalışır. (Bunlar resmi rakam. Gerçekte daha fazla).
 - İşyerinde günde kaç saat kendimize, kaç saat patrona çalışıyoruz? (Veya ayda kaç gün patrona, kaç gün kendimize çalışıyoruz?) HESAPLANMALI.
 - Sömürüyü artırma yolları:
 - .. Çalışma süresini uzatmak
 - .. Ücreti düşürmek
 - gerçek ücret nedir?
 - parasal ücret nedir?
- Biz yürüyen bir merdivendeyiz. Kapitalist düzende hayat pahalılandıkça yürüyen merdiven aşağı doğru iniyor. Hayat pahalılaşması hızlandıkça, yürüyen merdiven daha hızlı aşağı iniyor. Bizim ücretlerimiz arttıkça biz aşağı doğru inen merdiven üstünde yukarıya doğru adım atıyoruz. Ama gerçekte yukarı çıkıyor muyuz? Eğer yürüyen merdivenin aşağıya iniş hızından daha hızlı olarak yukarı doğru adım atmıyorsak, gerçekte aşağıya doğru iniyoruz demektir. Parasal ücretimiz artarsa, yukarı doğru adım atıyoruz demektir. Ama yürüyen merdiven daha hızlı aşağıya iniyorsa, parasal ücretimiz artsa bile, gerçek ücretimiz azalıyor demektir. Yani gerçek ücret aldığımız paranın alım gücüne göre belirlenir.
- Ücreti düşürmek iki türlü olur: -Parasal ücret düşürülür veya dondurulur..
-Parasal ücret artar, ama hızlı artan fiyatlar nedeniyle gerçek ücret düşer.

- .. teknolojiyi geliştirerek emeğin verimliliğini artırmak.
- .. işi hızlandırmak
 - ... işçiler arasında rekabet yaratarak
 - ... parça başı ücret, kabala, akort, kesene uygulayarak
 - ... prim uygulayarak
 - ... makinanın devrini yükselterek
- .. fazla mesai yaptırarak
- Kapitalist sömürü nasıl ortadan kaldırılabılır?

Üretim araçları (mühür) el değiştirmelidir. Üretim araçları kapitalistlerin elinde kaldığı sürece sömürü ve zulüm sürecidir. Üretim araçlarını kapitalistlerin ve diğer sömürücü sınıfların alından almak için emekçilerin iktidarı almalarına devrim denir.

Kaynaklar:

IX. EMPERYALİZM

- Kapitalizm nedir? Kapitalizm ve sermayenin büyüme zorunluluğu.
- Serbest rekabetçi kapitalizm
 - .. küçük işletmeler
 - .. kârı artırmanın en önemli yolu teknolojiyi geliştirmek
 - .. kapitalistler fiyatları etkileyemeyecek kadar güçsüz
 - .. kapitalistler sadece işçi sınıfını sömürüyor. Köylüler kapitalistlerin müttefiki
- Sermaye birikimi ve tekelleşme (bankalarla sanayinin içiçe geçmesi)
 - .. tekel kârı: TEK EL olma durumu. Samsun sigarasının maliyeti 291 kuruş (Günaydın, 1.9.1977), margarin kıtlığı, lastik, vb. (Çeşitli örneklerle tartışılmalı). Siyasi sonuçları: Tekelci kapitalistler işçi sınıfının dışında tüm emekçi sınıf ve tabakaları da sömürmeye başlar. Kapitalizmin mezarını kazanlar çoğalır.
 - .. Tekeller dünyanın çeşitli bölgelerini işgal edip, oraları kendi denetimlerine almaya, sömürgeleştirmeye çalışırlar.

Amaçları şunlardır:

 - ... daha ucuz hammadde kaynakları elde etmek
 - ... mallarını daha yüksek fiyatlarla (daha yüksek kârlarla satabilecekleri)pazarlar bulmak
 - ... daha kârlı yatırım alanları bulmak
 Bunlar için kapitalistler kendi ülkeleri dışında yatırım yapmaya başlarlar.

1914 yılındaki sömürgeci devletler:

 - İngiltere, Rusya, Fransa, Almanya, ABD, Japonya
 - Sömürgeci ülkelerin toplam nüfusu: 437 milyon
 - toplam alanı : 16.5 milyon km²
 - Sömürge ülkelerin toplam nüfusu : 523 milyon
 - toplam alanı : 65 milyon km²
 Emperyalistler çeşitli ülkeleri işgal ederken, bu ülkelerdeki yerli sömürücülerle de işbirliği yapıyorlardı.

Bazı ülkeler görünüşte bağımsız oluyordu. Ancak ekonomik bağımlılık onların siyasi bağımlılığını da getiriyordu. Bu ülkelere yarı-sömürge deniyor. Osmanlı İmparatorluğu da bir yarı-sömürgeydi. Sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin oluşmasının siyasi sonucu: Bu ülkelerin halkları (yerli sömürücüler hariç) emperyalistlere karşı ulusal ve halk kurtuluş savaşlarına başladılar. Dünyada emperyalizmin mezarını kazandı.

- .. Eütün dünya emperyalistler tarafında paylaşıldı. Çeşitli emperyalistler, artık ancak bir diğerinin bölgesindeki sömürgeyi alabilir oldu. Dünyanın paylaşılması sona erdi. Ancak yeniden paylaşım yapabilmek mümkün oldu. Bu ise emperyalistleri birbirine düşürdü. Emperyalistler arasında savaşların temeli budur. (Ayrıca çeşitli bölgeler üs olarak önemli olabilir.)
- .. Savaşlar niçin olur? (TARTIŞMA AÇ)
 - ... Dini yaymak için mi?
 - ... Demokrasiyi yaymak için mi?
 - ... Çanakkale'de Anzak mezarlıklarında mezar taşları üzerinde yazılı sözler: "Demokrasi için öldü." "İnsanlık için şerefle öldü."
- .. Savaşlar iyi midir? (TARTIŞMA AÇ)
 - ... Haksız savaşlar
 - ... Haklı savaşlar
- .. Birinci Dünya Savaşı niçin çıktı? Osmanlı İmparatorluğu niçin girdi?
- .. Ulusal Kurtuluş Savaşı? (Haklı savaş)
- .. Kore Savaşı? (Haksız savaş)
- .. 20. yüzyılda emperyalizmin gelişmesi
- .. yatırımlar (Bak. TİB/6, Çokuluslu Tekeller ve Uluslararası tekeller Sermaye)
- .. Çokuluslu tekellerden örnekler
 - ... çeşitli ülke sermayedarlarının biraraya gelmesi
 - ... çok ülkede yatırım
- .. Anti-emperyalist mücadeleler
 - .. Vietnam savaşı örneği
 - .. yeni-sömürgecilik
 - ... açık işgal, gizli işgal
 - ... açık faşizm, gizli faşizm.
 - Türkiye bağımsız mı? (TARTIŞMA AÇ)
 - .. Emperyalistlerle yerli sömürücülerin ortaklığı (ekonomik ve siyasi)
 - .. Kapitalizm bir insan gibidir. Serbest rekabetçi dönemde gençliğini yaşamıştır. Emperyalizm dönemi, yaşlanmakta olan insana benzer. Günümüzde ise artık iyice yaşlanmıştır. Komadaki hasta gibidir. Bir daha canlanamaz. (Bak. TİB eğitim dizisi, Emperyalizm.)

X. TÜRKİYE'DE EMPERYALİST SÖMÜRÜ VE ORTAKLARI

Emperyalistler Türkiye emekçi halkını nasıl sömürüyorlar?

- . Ticaret yoluyla sömürü
 - .. az gelişmiş ülkelerde üretilen mal ve hizmetlerin değerlerinin altında fiyatlarla satın alınması
 - ... hammaddeler
 - ... küçük üreticilerin ürünleri (pamuk, incir, tütün)
 - ... işgücü (yurtdışına işçi ve beyin göçü)
 - .. az gelişmiş ülkelere değerlerinin üstünde fiyatlarla (tekel fiyatlarıyla) mal ve hizmet satılması
 - ... mal satışı (hammadde, yarı mamul madde, makina-teçhizat)
 - ... hizmet ve bilgi satışı (ulaştırma, müşavirlik, hizmetleri ve teknoloji transferi)
- .. Yatırım yoluyla sömürü
 - ... imalat sanayii yatırımları
 - ... doğal kaynaklara (madencilik, ormancılık) yatırım
 - ... banka ve sigortacılık
- .. borç verme (borçlandırma) yoluyla sömürü

(Bu konuda ayrıntılı açıklama ve örnekler için bkz. TİB- Günümüzde Emperyalist Sömürü Mekanizması)

. Emperyalistler Türkiye emekçihalkını sömürürken kimlerle ortaklık ediyorlar (Özellikle Vehbi KOÇ'un ortaklıklara ilişkin sözleri şehir edilmeli.) (Bu konuda ayrıntılı bilgi için EKE. TİB, Türkiye Ekonomisine Yön Veren Holdigler)

XI. FAŞİZM

. Demokrasi nedir? Daima kimin için demokrasi? sorusunu sormalıyız. Burjuva demokrasisi emekçiler üzerinde baskı demektir. Halk demokrasisi sömürücüler üzerinde baskıdır.

. Hürriyet var mı? Zenginler Boğazlarda kaçak inşaat yapıyorlar. İşi kitabına uydurabiliyorlar. Ama gecekondularda yapılan kaçak inşaatlar yıktırılıyor. (Ümraniye olayları örnek olarak ele alınmalı). Yevmiyen kadar hürriyetin var. Yurtdışına çıkıp İsviçre'de tatil yapmakta özgürsün. Anayasa sana bu hakkı tanıyor. ABD'yi övmekte de özgürsün.

. Demokratik mücadele : iktidarda sömürücü azınlığın bulunduğu bir düzende bazı hak ve özgürlükler elde etme, faşistlerin kitle tabanı sağlamasına engel olma mücadelesi.

. Demokrasi mücadelesi : halk demokrasisini kurmak için iktidarı ele geçirme mücadelesi.

. Faşizm nedir? Hakim sınıflar niçin faşizme başvurur? Artık kitleleri aldatamayacakları, kitlelerin düzene karşı muhalefeti yükseldiği zaman.

. Bizim gibi ülkelerin halkları kat kat sömürü altındadır. Yoksulluk had safhadadır. Kitleler üzerinde sürekli baskı vardır. Özellikle kitlelere öncülük edip, onları bu düzene karşı harekete geçireceklere karşı büyük bir terör uygulanır.

. Faşizm, bizim gibi ülkelerde kurumsaldır. Devletin yapısından kaynaklanır (CIA, MIT, kontrgerilla, ordu, polis, jandarma). Onun için sürekli faşizm vardır. Gizli veya açık olabilir. "Faşizme geçit yok" sloganı halen faşizm olduğunu reddeder. Bugünkü demokrasinin sınırlarının genişletile genişletile halk demokrasisine ulaşabileceğini öne sürer. Faşizme karşı mücadelenin ancak Devrimle başarıya ulaşabileceğini reddeder.

.Faşizm, devletten kaynaklamadan öte, kitle tabanı da yaratmaya çalışmaktadır. Terör ve demagoji (lafazanlık, laf edebiliği) bunun araçlarıdır.

lafazanlık, laf ebeliği, yalan: "işçi fabrikaya ortak."

"sömürüye hayır, enyüce değer emek."

"faşizme ve emperyalizme karşıyız."

"milliyetçiyiz, ülkücüyüz."

"Büyük Türkiye"

"barış# çağrıları

- i . Faşizme karşı mücadele nasıl olmalı? (TARTIŞMA AÇ)
- faşistlere karşı terör uygulanmalı mı?
- kitle eylemleri nasıl ve ne zamanlar yapılmalı?
- anti-faşist direniş komiteleri
- . Biz ırkçı değiliz. Şöven değiliz. Milli baskıya karşıyız. Yurt-severiz.
- . Faşistlerin davranışlarından örnekler:
 - Gün Sazak: "Açalığımla iftihar ederim." (Emin Sazak'ın oğlu, toprak ağası)
 - tekel zammını bir hafta önce açıklayarak stokçulara büyük kârlar sağladı.
 - Yüksek inşaat işyerinde çalışan işçilere verdiği, haklar, yapılan direniş ve işten toplu çıkartma.
 - Teksif sözleşmesinden sonra işçilerin insafli olmasını isteyen açıklaması.
- Alpaslan Türkeş: Kayserili ermeni. Türk milliyetçiliği yaptığını iddia ediyor.

XII. EKONOMİK DEMOKRATİK MÜCADELE VE SENDİKALAR

İşçi sınıfının kurtuluş mücadelesi üç alanda verilir:

1. Ekonomik-demokratik mücadele
2. İdeolojik mücadele
3. Politik mücadele.

Belirleyici olan politik mücadeledir. Ekonomik-demokratik mücadele politik mücadelenin amaçlarına hizmet edecek şekilde yürütülmelidir.

İdeoloji ne demek? Hakim sınıflar niçin sürekli "bu işin içine ideoloji girdi" diye "öcü" gibi bir ideoloji kelimesi yaratıyorlar? İdeoloji dünya görüşü demektir. Herkesin (farkında olsun olmasın) bir dünya görüşü, dünyadaki olayları ele alış tarzı vardır. İşçi sınıfının birliğini sağlamada en önemli engel (hakim sınıfların zor kullanmasından belki daha da önemli olarak) gözümüzde işçi sınıfının gözlüklerinin olmamasıdır. Radyo, televizyon, her türlü yayın, reklam ve benzeri olanaklara sahip olan hakim sınıflar, bu düzende ezilen ve sömürülen kitlelerin gözüne kendi işlerine yarayan bir gözlük yerleştirmeye çalışırlar.

Ekonomik mücadele: Üretim araçlarının büyük bir bölümüne sömürücü bir azınlığın sahip olduğu düzende daha iyi yaşama ve çalışma koşulları sağlama mücadelesidir.

Demokratik mücadele: İktidarda sömürücü bir azınlığın bulunduğu düzende bazı demokratik hak ve özgürlükleri elde etme ve faşizmin kitle tabanı kazanma çabalarına engel olma mücadelesidir (dernek kurma hakkı, referandum, kreş, v.b.)

Ekonomik-demokratik mücadele bir yere kadar gelir. Ondan öteye hak ve özgürlükler elde etmek veya ücretleri artırmak mümkün değildir. Hakim sınıflar açısından bıçak kemiğe dayanır. Daha öteye gidilmeye kalkıldığında hakim sınıflar her türlü zor yöntemine başvurarak mevcut çabalara engel olurlar. Elllerinde ordu, polis, jandarma, gizli polis gibi olanakları sonuna kadar kullanmaktan, kitleler üzerinde yoğun bir baskı uygulamaktan kaçınmazlar. Ekonomik-demokratik mücadele hiçbir şekilde sömürüyü ortadan kaldırmaz. Domuzdan kıl kopartmak gibidir. Asıl sorun domuzun postunu elde etme (politik mücadele) mücadelesidir.

Sömürüyü ortadan kaldırma, emekçilerin özgürce ve rahat içinde yaşayacakları bir düzen kurmanın ilk adımı politik iktidarı ele geçirmektir. Bu ise bir hükümet değişikliği değildir. Sadece hükümet değişiklikleriyle Devrim yapılmaz. Çünkü bugünkü devlet hakim sınıfların devletidir. Onların baskı ve aldatma aracıdır. İktidardaki sömürücü azınlığa karşı başlatılacak her eylem karşısında tüm güçleriyle (ordu, polis, jandarma, MİT, CIA, vb.) devleti (hakim sınıfların devletini) bulacaktır. Üretenler yönetime gelmeden bu sorunlar çözümlenemez.

Emekçilerin iktidarı alması ise uzun bir mücadeleyi gerektirmektedir. Biz elimizdeki en ufak bir şeyi kaptırmamak için çeşitli mücadelelere hazırız. İktidardaki hakim sınıflar, emekçilerin iktidara gelmesi halinde başlarına gelecekleri bildiklerinden, emekçilerin iktidarı almasına engel olmak için bir taraftan her türlü baskıyı deneyeceklerdir, diğer taraftan ise sol içinde yanlış rehberler salacaklar ve bulacaklardır. Bu yanlış rehberler, iktidarı almak için barışçıl yollarla mücadelenin yeterli olduğunu, parlamentoda çoğunluk sağladığımız takdirde patronların elinden fabrikaları, toprak ağalarının elinden büyük toprakları kolayca alabileceğimizi, bunun için zor kullanmaya gerek olmadığını, uzun ve zorlu bir mücadeleye hazırlanmak gerektiğini söylemenin "goşistlik" olduğunu yaymaya çalışacaklardır. Karşı karşıya duran ve birbirinin açıklarını kollayarak ateş eden iki ordu varken, hakim sınıfların sol içindeki uzantıları,

"ellerimize barış karanfillerini alalım. Siperlerimizden çikalım. Silahlarımızı, cephanelerimizi atalım. Karşı siperdeki düşmanlar bizim bu barış saldırımız karşısında siperlerini bize terkedeceklerdir" diyerek Devrime gerek olmadığını, barışçıl yoldan da düzenin değiştirilebileceğini söylemekte, ama siperden çıkıp vurulup düşenlerin yanında yer almamaktadırlar.

Politik mücadele sorunları kökünden çözümler. Bazı hastalıklar vardır ki, artık onlara ilaç fayda etmez. Ameliyat gereklidir. Bu düzendeki bir çok sorun için de durum aynıdır. Ameliyat gereklidir. Devrim gereklidir. Ameliyatta biraz kan akar. Ama onu göze almayanlar mide kanamasından, apandisit patlamasından ölebilirler.

İktidar mücadelesi örgütlü bir şekilde verilir. Bu mücadeleye de işçi sınıfının savaşçı partisi önderlik eder. Bugün öyle bir parti yoktur. Bizim mücadelemiz böyle bir örgütü uzun bir süreç içinde yaratacaktır.

İşçi sınıfı iktidar mücadelesini tek başına yürütemez. Diğer emekçi sınıf ve tabakalar da bugünkü düzene, bu düzende tepede olan sömürücü hakim azınlığa karşıdır. Bu sınıf ve tabakalarla mücadelemiz ortak, kurtuluşumuz birdir.

Bizim iktidardaki sömürücü hakim azınlığa (oligarşiye) karşı verdiğimiz mücadele aynı zamanda emperyalistleri de karşıya almaktadır. Türkiye'de yerli sömürücü sınıflar yabancı kapitalistlerle bütünleştikleri ve işbirliği içinde buldukları için, yerli hakim azınlığın gücünün yetmediği durumlarda ya emperyalistler doğrudan doğruya müdahale etmekteydiler, ya da kendi denetimleri altında başka bir ülkeye müdahale ettirmektedirler.

TARTIŞMA: Üretenlerin yönetimde olduğu bir düzen nasıl olmalı? (ücretler, konutlar, çocukların yetiştirilmesi, işyerlerinde yönetim, tarlaların işlenmesi, v.b.)

Çeşitli sloganların anlamları **TARTIŞILMALI**.

Üreten biziz. Yöneten de biz olacağız.

Kurtuluş yok tek başına. Ya hep beraber, ya hiç birimiz.

Mücadelemiz ortak, kurtuluşumuz birdir.

Faşizm, zım, zulüm ve zindan demektir.

Tek yol devrim.

Bağımsız Türkiye (özellikle Uluslararası Para Fonunun-IMF- işçi ücretlerinin, memur maaşlarının ve taban fiyatlarının dondurulması yolundaki kalepleri ışığında tartışılmalı)

Ekonomik-demokratik mücadele

- .. Patronların yoğun baskı ve sömürüsüne karşı dünyada ilk meslek birliklerinin oluşması ve patronlara karşı sert eylemlerin ortaya çıkması.
- .. Sömürüye karşı bilinçsiz kendiliğinden bir mücadelenin gelişmesi
- .. uluslararası işçi sınıfı tarihinden önemli olaylar (1 Mayıs)
- .. Patronların çocuklarına babalarından miras olarak fabrika ve para kalır. Ancak işçiler çocuklarına miras olarak demokratik hak ve özgürlükler ve iktidar mücadelesi geleneği bırakır. Ama miras olarak kalan hak ve özgürlükler bile uğruna mücadele edilmediği takdirde yok olur gider. Babamızdan miras kalan bir arsanın veya tarlanın arkasında koşturmazsak nasıl kimse bize gelip al arsani veya tarlanı demezse, sınıflar mücadelesinde de (hele bunda hiç) kimse, senin şu hakların var, bunları kullansana demez. Sürekli mücadele etmek zorundayız. Mücadeleyi bıraktığımız

veya gevşettiğimiz an, şimdiye kadarki mücadeleler sonucu elde ettiklerimiz kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayız.

Mücadelede başarı ise birlik olmak, örgütlü olmak ve örgütlülük içinde disiplinli olmakla mümkündür.

• Sendika nedir? Sendika, işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesini verirken biraraya geldiği bir örgüttür.

Sendika sigorta değildir.

Sendika parti değildir. Politik mücadeleyi yönetemez.

Sendika'da patronlara karşı ekonomik ve demokratik mücadele vermeyi kabul eden herkes bulunur. Kitle örgütüdür.

Sendika en geniş kitleleri kucaklamayı amaçlar.

• Türkiye'de ekonomik demokratik mücadelenin gelişmesinde bazı dönüm noktaları:

1925 : Doğu'daki bir ayaklanma bahane edilerek sendikalar yasaklandı.

1936 : İşçilerin çalışma koşullarını düzenleyen ilk iş kanunu çıktı.

1937 yılında bazı illerde yürürlüğe sokuldu.

1946 : Cemiyetler Kanununda yapılan bazı değişikliklerle sendika kurma izni verildi. Kurulan sendikaların yöneticileri aralık ayında ilan edilen sıkıyönetimle hapse atıldılar. Sendikalar kapatıldı.

1947 : Yeni sendikalar kanunu çıkarıldı. CHP'nin denetiminde sendikalar kurulmaya başlandı.

1952 : Türk İş , Amerikalıların önerileri üzerine kuruldu.

1961 : Anayasa ile "tüm çalışanlara toplu sözleşme ve grev hakkı" tanındı.

1963 : 24 temmuzda , grev hakkını kısıtlayan ve lokavtı hak olarak getiren 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt yasası Ecevit'in Çalışma Bakanı olduğu bir Mecliste kabul edildi.

1963 : 274 sayılı sendikalar kanunu kabul edildi.

1970 : 274 ve 275 sayılı yasalarda değişiklik yapıldı. Yapılan değişiklikleri protesto etmek için 15-16 haziran olayları oldu. Anayasa Mahkemesi yapılan değişiklikleri 1972 yılında iptal etti.

1971 : Bugün yürürlükte olan 1475 sayılı İş Kanunu kabul edildi.

1971-1972 : Anayasa'daki "tüm çalışanlara" ibaresi "işçilere" şeklinde değiştirilerek, işçiler dışındaki emekçilerin grev hakkı Anayasa'dan silindi.

1975 : 1475 sayılı İş Kanunu, 1927 sayılı kanunla değiştirildi.

• Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Önemli Sayfalar:

1 Mayıs 1923 : İstanbul'da olaylı gösteriler .

1 Mayıs 1924 : İstanbul'da olaylı gösteriler.

1 Temmuz 1924 : Tramvay işçilerinin direnişi .

Temmuz 1925 : Telgraf işçilerinin grevi ve İstiklal Mahkemelerine verilmesi.

Ocak 1927 : Kayıkçı işçilerinin direnişi. Olaylarda 10 ölü.

Ağustos 1927 : Adana'da demiryolu yapım işçilerinin direnişi. Olaylar. Ölü.

4 Eylül 1949 : İşsizliği protesto için 1960 öncesinde tek miting.

31 aralık 1961 : Büyük Sarıhan mitingi.

Aralık 1962 : Aşların yürüyüşü.

28 Ocak 1963 : Kavel grevi.

10 Ocak 1964 : Bozkurt mensucat işçilerinin direnişi.

9-10 Mart 1965 : Zonguldak maden işçilerinin direnişi. 4 ölü.

27 Temmuz 1966 : Çorum temizlik işçilerinin Ankara-İstanbul yürüyüşü.

7 Şubat 1967 : Batman rafinerisinde olaylar.

31 Temmuz 1967 : Singer grevi (Amerikalı müdür grevcinin altında sigara söndürdü).

22 Eylül 1967 : Amerikan Tumpene şirketinde grev.

6 Şubat 1967 : Ereğli kömür işletmelerinde olaylar. 2 ölü.

- 4 temmuz 1968 : İstanbul'da ilk işgal : Derby lastik fabrikası işgali.
 9 eylül 1968 : Kavel fabrikasında işgal.
 11 ocak 1969 : Singer fabrikasında işgal.
 13 haziran 1969 : Alpagut linyit işletmelerinde işgal ve yönetime el koyma.
 1 ağustos 1969 : Türk Demir Döküm'de işgal.
 29 aralık 1969 : Gamak'ta işgal ve Şerif Aygün'ün öldürülmesi.
 9 şubat 1970 : Sungurlar'da işgal.
 15-16 haziran 1970 : İstanbul-İzmit'te olaylar.
 6 ağustos 1970 : İzmir Aliğa'da Necmettin Giritlioğlu'nun öldürülmesi.
 10 kasım 1970 : Bossa olayları.
 26 ocak 1971 : Pancar Motor'da direniş.
 28 şubat 1971 : Hıdır Altunay'ın işkenceyle öldürülmesi.
 25 ekim 1971 : Paşabahçe'de grevci işçilere saldırı. 1 ölü.
 16 haziran 1974 : İskenderun olayları. İsmet Demir örgütledi.
 18 eylül 1974 : Ülker Bisküi fabrikasında olaylar. Pawzerler.
 17 ocak 1975 : Bekoteknik olayları. İlk referandum bu olaylardan sonra oldu.
 11 ağustos 1975 : Sungurlar direnişi.
 26 aralık 1975 : Seydişehir olayları.
 1 mayıs 1976
 16-21 eylül 1976 : Devlet Güvenlik Mahkemelerini protesto direnişi.
 eylül 1976 : Profilo direnişi ve işgali.
 1 mayıs 1977.

. Toplu sözleşmeler:

Toplu sözleşmelerdomuzdan kıl kopartmak gibidir. Domuzun postunu ele geçirmek ise politik mücadeledir. Domuzun postunu almak esas amaçtır.

Toplu sözleşmelerde ne ölçüde başarılı olacağımızı şu etkenler belirler:

.. ekonomik nedenler

- ... tekelleşme
- ... işçiliğin toplam maliyet içindeki payı
- ... genel ekonomik durum (buhran, refah)
- ... işyerindeki teknolojik düzey ve sömürünün yoğunluğu
- ... genel ücret düzeyi ve işletmedeki ücretlerin diğer işyerleriyle karşılaştırması

.. politik nedenler

- ... genel siyasi ortam
- ... devrimci mücadelenin genel olarak ve yöredeki etkinliği
- ... işverenlerin sendikal örgütlülük düzeyi

.. diğer nedenler

- ... kaçınıcı dönem toplu sözleşme olduğu
- ... yabancı sermaye, kamu işletmesi olup olmadığı
- ... işletmenin bulunduğu ildeki ekonomik mücadele düzeyi
- ... yöredeki demokratik örgütlerin gücü ve işbirliği geleneği
- ... sendikanın gücü ve geçmişteki mücadelesi
- ... işyerinde, işkolunda ve ülkede işçi sınıfının birliği, birlikteliği ve diğer emekçi sınıf ve tabakalarla ilişkisi.
- ... işçinin işgücünün ve işçinin vasıflılığı ve işyerinde vasıf ihtiyacı.
- ... işsizlik (genel ve yöredeki)
- ... diğer işyerlerinde imzalanan toplu iş sözleşmelerinin durumu

- Ekonomik mücadelede toplu sözleşmelerin işverene yüklediği toplam maliyet önemlidir. Ne kadar çok istersen, o kadar çok alamazsın. Patron kendi kârını ve ortalama kârı ele alarak bir hesap yapar. Onun için toplam maliyet önemlidir. Tüm taleplerimizi ortak bir dille ("paracaya") çevirtir. Birleşmiş Milletler'de nasıl yabancı dilleri anlaşılır bir dile çeviren tercümanlar varsa, toplu sözleşmelerdeki talepleri de ortak bir dile çeviren müşavirler vardır.

Toplu sözleşmelerdeki taleplerimiz:

- a) Daha yüksek toplam gelir ve yan ödeme:
ücret zammı	evlenme yardımı
ikramiye	doğum yardımı
yakacak parası	ölüm yardımı
bayram ikramiyesi	tahsil yardımı
izin ödeneği	çocuk yardımı
yemek veya yemek parası	askerlik yardımı
servis veya yol parası	elbise yardımı
ayakkabı, elbise, havlu, sabun, vb.	

Alınan yan ödemelerin sayısını artırmak ne kadar doğru ("Baba patron" havasının yaratılması açısından etkileri neler: TARTIŞMA AÇ.)

Patronlardan birinin verdiği örnek : Benim size verecek bir kase çorbam var. Siz her bir şey istediğinizde, ben bundan bir kepçe çıkarıp veriyorum. İsteddiğimiz şeylerin sayısı arttıkça benim kasemdeki çorba artmıyor.

b) Daha az yorulmak ve yıpranmak

- çalışma süresinin ücrette bir indirim olmaksızın azaltılması
- ücretli ara dinlenmesi veya öğle tatili (erken paydos mu iyi, ara dinlenmesi mi?)
- yıllık ücretli izin sürelerinin artırılması
- bayram ve genel tatil günlerinin artırılması
- işe gidiş geliş, soyunma, giyinme, temizlenme sürelerinin iş saatlerinden sayılması
- servis sağlanması
- yemek verilmesi (yemek parası genellikle yemeğe harcanmıyor)
- fazla mesai yapılmaması
- işyerinde işin gerekli kıldığı kadar işçi çalıştırılması
- makina devrinin, bant hızının veya ustabaşının fazla çalıştırmak için yaptığı baskının azaltılması, kaldırılması.

c) Daha emniyetli ve rahat bir yerde çalışmak

- iş kazalarına engel olacak şekilde makina-teçhizatın düzene sokulması
- işçi sağlığı ve iş güvenliğikurullarının işletilmesi
- işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğüünün uygulanması ve cezaların artırılması. İşçi temsilcilerine denetleme konusunda daha fazla yetki verilmesi.

ç) İş teminatına sahip olmak, her gün işten atılmak korkusuyla yaşamamak.

- ihbar önelllerinin artırılması
- kıdem tazminatının artırılması
- asgari ücretin yükseltilmesi
- işsizlik tazminatının sözleşmeyle veya yasayla konulması
- eşit oy hakkına sahip olunan disiplin kurulu kararı olmaksızın işyerinden çıkış verilmemesi.

- iş yasasının 13. ve 17. maddelerinin en azından belli kişiler için kaldırılması.
 - işyerinde işçilerin birliğini sağladığımız taktirde, gerektiğinde çeşitli direnişler yapmayı göze alabilecek bir bilinçlilik ve örgütlülüğe varılabildiği taktirde, iş teminatı sağlanır.
- d) İşyerinde işçinin kişiliğine saygı gösterilmesi ve işyerinde işçinin belli ölçüde söz sahibi olması.
- temsilci sayılarının artırılması ve tam teminat verilmesi.
 - temsilci odası ve temsilcilere ücretli izin
 - temsilcilerin yetkilerinin artırılması.
 - izin kurulu, işçi sağlığı ve iş güvenliği kurulu, disiplin kurulu gibikurulların işletilmesi, üye sayılarının işçilerin lehine yeniden düzenlenmesi.
 - Vardiyaların, çalışma saatlerinin ve fazla mesailerin düzenlenmesi işinde işçilerin de eşit oyla katıldığı bir komitenin etkin olması veya onay alınması zorunluluğu.
 - yemek listelerinin işçi temsilcilerince hazırlanması.
 - iş değişikliklerinde işçinin onayının alınması, işçinin kendi çalışma karnesinde yazılı olan işten başka bir işe verilmemesi.
 - işten çıkışta üst baş aramalarına son verilmesi.
 - iş yönetmeliklerde cezaların kaldırılması.

Bütün bu talepler TARTIŞILMALI, alınıp alınamayacağı, daha iyi nasıl düzenlenebileceği ele alınmalı.

TARTIŞMA: Hayat pahalılığı arttığında ve ücretler yükseldiğinde patronların kârları düşüyor mu? NİÇİN?

Sendikal mücadelede araçlar:

- Grev
 - menfaat grevi : toplu sözleşme görüşmelerinde uyuşmazlığa düşüldüğünde yapılır.
 - hak grevi : yürürlükte olan bir toplu iş sözleşmesinin bazı maddelerinin uygulanmaması halinde bunları uygulamak için yapılır.
- Dayanışma ve destek grevi iyi mi olur, kötü mü? (Bizi başkalarının desteklemesi için bizim de başkalarını desteklememiz, fedakarlıkta bulunmamız gerekir.)

Uluslararası planda dayanışma grevini gerçekleştirebilir miyiz? Ecevit'in çalışma bakanlığı yaptığı 1963 yılında çıkarılan kanuna göre dayanışma grevi yasak. NİÇİN YASAKLADILAR? (Tartış)
- Genel grev: önemini ne abartmalıyız, ne de küçümsemeliyiz. Nasıl yapılmalı? Genel grevkatılan işçiler grev günlerini nasıl geçirmeli. Diğer sınıf ve tabakalarla ilişkiler nasıl olmalı? Türk İş'in genel grev çağrısı samimi mi? Bizim tavrımız nasıl olmalı? CHP'nin bu konudaki tavrı ne? 1961 Anayasasında genel grevi yasaklayan bir şey yok. 1963 yılında çıkarılan kanunla genel grev yasaklandı. (TARTIŞMA AÇ)
- grev hakkı olmayanlar:
 - sendikasız işçiler
 - çıraklar
 - toplu sözleşmesi yürüyenler (menfaat grevi yapamazlar)
 - memurlar
 - eğitim, sağlık, askeri işletmelerde çalışanlar
- Grevler Bakanlar Kurulunca önce bir aylık, daha sonra da bir kez 2 aylık süre için ertelenebilir. Uygulanmakta olan grevler İş mahkemeleri tarafından "ülke yararına aykırı olduğu" gerekçeyle ertelenebilir.

- grev oylaması (işyerinde grev oylaması günü bulunanlar grev oylamasına katılır. İşveren grev oylaması öncesinde işçi atıp işçi alabiliyor.)
- grev uygulaması:
 - sendika üyesi olmayanlar da istedikleri takdirde greve katılabilir. İşveren greve çıkanların yerine yeni işçi alamaz. İşçilerin iş akitleri askıda kalır.
 - yasaya göre, grev süresince grevci işçiler başka bir işte ücretli olarak çalışamazlar. Çalıştıkları tespit edildiği takdirde iş akitleri tazminatsız olarak feshedilebilir.
 - yasaya göre, fabrikadaki mamul mal grev sırasında fabrikadan çıkarılabilir. Ancak çıkartılmasına grevcilerce izin verildiği takdirde grev büyük bir darbe yer.
 - yasaya göre, her fabrika girişinde en fazla iki resmi grev gözcüsü olur.
- Grev bir silahtır. Olur olmaz zamanda ateşlenmemeli. Düşmanın ağığını yakaladığımız zaman ateşlemeliyiz. Grev silahını eline geçirir geçirmez ateşlemeye kalkmak kötü sonuçlar verir. (TARTIŞMA: Hangi durumlarda grevi daha sonra başlatmalı, hangi durumlarda derhal uygulamalı?) Grev kararı aldıktan sonra bir yıl içinde grev uygulamasına geçebiliriz.
- Türkiye'de grevler ve greve katılan işçi sayıları (daha önce verildi)
- Grevler, tüm emekçilerin anti-faşist cephesinin oluşturulmasında bir araç haline getirilmeli, grevler birer savaş okulu haline dönüştürülmeli. (Savaşın kendisi değil. Niçin? Grevlerin savaş okulu haline getirilmesi ne demektir? Hangi savaş kastediliyor: TARTIŞMA)
- Lokavt nedir? Hakim sınıfların elinde her türlü yasal silah vardır. İşyerinden istediği sayıda işçiyi istediği zaman çıkartabilir. İşyerini kapatabilir. Üretimi geçici olarak durdurabilir. Böyle bir durumda eşit bir mücadele söz konusu değildir. "İşçilerin grevi, işverenlerin de lokavtı var" şeklindeki görüş bu nedenle kökten yanlıştır. Patronun elinde her türlü silah var. Benim elimde ise sadece bir tabanca. O , bütün bu silahların üstüne eline bir de tabanca (lokavt) alıyor, "Bak , senin elinde de bir tabanca var, benim elimde de" diyor. Böylece tarafsızları kendi arkasına toplamaya çalışıyor. Veya benim bir elim ve bir kolum bağlı. Onun elleri ayakları serbest. Bir de eline bir sopa almış. "Gel, seninle teke tek çarpışalım" diyor. İktidarda sömürücü bir azınlığın olduğu bu düzende eşitlik anlayışı böyledir.
- Lokavt 1961 anayasasında yoktur. Ecevit'in çalışma bakanlığı zamanında işverenlere bir hak olarak yeni kanunla verilmiştir.
- Grup sözleşmeleri veya işkolu düzeyinde sözleşme hangi koşullarda işçi sınıfının lehinedir, hangi koşullarda işçilerin örgütlenme ve bilinçlenmelerine ve daha ileri haklar elde etmelerine bir engel oluşturur? (TARTIŞMA AÇ)

XIII. TÜRK İŞ

- 1946 sendikacılığı ve aralık ayındaki sıkıyönetim (Bak. TİB/16)
- 1951 yılında Amerikalılar Türkiye'ye çok sayıda sendikacı gönderip, CIA'nın denetimindeki Dünya Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonuna üye olacak bir konfederasyonun oluşturulması için çalışma yaptılar.
- 31 temmuz 1952 tarihinde Türk İş kuruldu.
- Türk İş, önce çalışma bakanlığı aracılığıyla, daha sonra doğrudan doğruş Aİİ'den (Amerikan Uluslararası Yardım Teşkilatı) yardım aldı. Alınan yardımlar TÜRK İş'in aidat gelirlerinden fazla. Çok sayıda sendikacı Amerika'ya gönderilerek sendikacılık eğitiminden geçirildi. Türk İş'in eğitim programlarını Amerikalı sendikacılar (CIA ajanları) hazırladı.
- Türk İş'in çeşitli grevler karşısındaki tavrı:
 - 14 kasım 1963 tarihinde İstanbul'da Bozkurt Mensucat grevinde işverenlerin yanında yer aldı.
 - 22 aralık 1963 tarihinde o dönemde yabancı petrol şirketlerinin sahibi olduğu ATAŞ rafinerisindeki grevle ilgili olarak TÜRK İŞ Başkanı Seyfi Demirsoy şöyle konuştu: "Türk İş, Mersin rafinerisindeki grevi hiç bir suretle desteklemeyecektir. Büyük işçi kitlesi henüz en küçük haklarına bile sahip olmadığı halde zenginlik peşinde koşan bu işçilerin yapacakları grevin sonunda mutlaka hüsrana uğrayacakları tabiidir. İşçileri tahrik edenler önünde sonunda iş başından uzaklaştırılacaktır."
 - Mart 1965'te Zonguldak Kozlu kömür işçileri grev yaptılar. Jandarmanın saldırısında 2 işçi öldü. Türk İş, onbinlerce işçinin giriştiği eylemin "komünist tahriki" olduğunu ileri sürerek grevcilere karşı çıktı.
 - Paşabahçe'de cam işçilerinin başlattıkları grevi kırmak için Türk İş işverenle birlikte tavrı aldı ve grevi bırakacak işçilere "600'er lira ikramiye" verileceğini sendika olarak açıkladı.
 - 1967 yılında 5 sendika tarafından DISK kuruldu.
 - Türk İş içinde sosyal-demokrat hareket önce 4'lü grup, sonra 12'li grup olarak 1971 yılında oluştu. (Bak. TİB/16, s. 250-252.)
 - Bugün Türk İş içindeki sendikaların türleri ve yapıları:
 - faşist sendikalar: Türk Metal, Çelik İş
 - gangster sendikalar: Maden İş Federasyonu, Teksif (Bu gruba işyeri patron sendikaları ve polis sendikaları da sokulabilir.)
 - reformist sendikalar: sosyal demokratların yönetiminde olduğu Yol İş, Harb iş gibi sendikalar.

XIV. DEVRİMCİ SENDİKACILIK NASIL UYGULANMALI' (TARTIŞMA...)

- Örgütlenme:
 - küçük işyerlerine karşı tavır
 - Örgütlenme sürecinde eğitimin rolü
 - işverenin örgütlenme sürecindeki baskılarına karşı tavır
 - işten atılan işçilere sahip çıkma
 - nicel olarak büyümekten öte niteliğe önem verme
- toplu sözleşmeler:
 - saslağın en geniş kitle katılımıyla oluşturulması
 - görüşmelerden önce ve sonra tüm işçilerle toplantı yapılması
 - toplu sözleşme sürecinin bir kitle eğitim alanı olarak kullanılması
 - işçilerden ve temsilcilerinden gizli toplantıların yapılmaması
 - mücadeleden kaçıp, patronlarla uzlaşılması.
 - işyerindeki patron espioncularına karşı tavır ve cezalandırma
 - toplu sözleşme görüşmelerinde disiplin ve temsilcilerin görüşmelere katılmaları.
- eğitim:
 - işçilerin ailelerinin ve çevrelerinin film, tiyatro, afiş, bant, kart, afiş aracılığıyla eğitimi.
 - işçilerin tümünün temel kitle eğitiminden geçirilmesi ve politize edilmeleri
 - işçiler arasındaki öncü unsurların yoğun bir şekilde eğitilmesi
 - işyerinde bu öncü unsurlar aracılığıyla tüm işçinin sürekli olarak eğitilmesi
 - sürekli çıkacak bir sendika gazetesi aracılığıyla günlük olayların yorumunun yapılması ve broşürlerle eğitimin kalıcılığının sağlanması.
- Sendikal demokrasi, tabanın söz ve karar sahibi olması:
 - yöneticilerin seçimle gelmeleri ve ancak kendilerini seçenlerce görevden alınmaları
 - her bölgedeki sendika temsilcisinin, o bölgedeki işçi temsilcilerince her ay veya daha sık olarak taahhüt yapılacak toplantılarda denetlenmesi, hesap vermesi ve önerilerin tartışılması
 - denetleme kurullarının (mali konularda gizlilik gerektiren noktalar dışında) tabanın denetimine açık olarak çalışması.
- Personel, gelir-gider ve maaş politikası
 - lüks harcamaların yapılmaması
 - sendika yöneticilerinin maaşlarının işçi maaşlarıyla belli bir orantıda olması
 - sendika personelinin sürekli iç eğitiminin sağlanması
- işçi sınıfının birliğine bakış:
 - işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesini politik mücadeleye bağımlı olarak yürütebilmek için en geliş anti-faşist cepheyi oluşturmak ve kitlelere sorunlarının bu düzende çözümlenemeyeceğini kavratmak. Sendikalarda bu amaçlar doğrultusunda esnek bir politika izlemek, ama tespit edilmiş ilkelerden taviz vermemek.
- Grevler ve direnişleri işçi sınıfının birer savaş okulu haline dönüştürmek için neler yapmalı?
 - Sarı sendikalar da grev ve direniş yapıyoruz. Bizi onlardan ayıran şeyler ne?

- Devrimci işçiler sendika yönetimindedir. temsilcileri ve diğer işçi önderlerini Devrimci birer işçi yapmaya çalışırlar. Mahallelerde ve fabrikalarda faşizme karşı mücadeleyi örgütlerler.

XV. DİSK VE DEVRİMCİ SENDİKACILIK

• Örgütlenme :

tekeleri işletmelere yükleniyor

küçük işletmelerdeki örgütlenmeyi küçümsüyor, örgütlenme için çaba göstermiyor.

yeni işyerlerini örgütlemek yerine, uzlaşmacı sendikacıların ve sendika ağalarının denetimindeki sendikalarla üst düzeydeki görüşmeler aracılığıyla bu sendikaları DİSK'e katmaya çalışıyor. (Çağdaş Metal İş, Genel İş, Mab İş, Çağdaş Maden İş, Oleyis, Tekstil, v.b.)

örgütlenme sürecinde eğitim yapılmıyor.

örgütlenme sürecinde işten çıkarılanlara DİSK sendikaları sahip çıkmıyor.

çalışmalarını oligarşinin kanunları çerçevesinde kısıtlıyor.

bugün 350 bin üyeli gevşek ve niteliksiz DİSK'i Türkiye işçi sınıfının 5 milyon üyeli nitelikli bir DİSK yapmak için militan bir sendikacılık uygulamak gerek. Bunu da bugünkü DİSK yönetimi yapamaz.

DİSK sendikaları örgütlenmeye girdiklerinde işletmede çalışan işçileri, örgütlenmenin aidat yönünden getireceği ile gerekli harcamaları hesap ederek değerlendiriyorlar. Bir kapitalist gibi kâr-zarar hesabı yapıyorlar. Bir işyerinin örgütlenmesinin devrimci harekete neler kazandıracığı noktasından hareket etmiyorlar.

Mücadele zorlaştığında mevzilerini kolayca terk ediyorlar (Seydişehir, Alağa, Tarih)

• toplu sözleşmeler: toplu sözleşme görüşmeleri işçilerden gizli olarak sürdürülüyor. (Metaş örneği, grup sözleşmelerindeki tavr, Sheraton otelinde Hürriyet tarafından tespit edilengizli toplantı, v.b.)

Toplu sözleşmelerden örnekler:

Arçelik ile T.Maden İş sendikası arasında 1.9.1975-1.9.1977 döneminde yürürlükte olan toplu iş sözleşmesi

"Taraflar aralarında olabilecek bütün anlaşmazlık ve şikayetleri uzlaştırıcı yollarla halletmeyi, işveren ve Sendika üyeleri arasında itimat ve hüsünîyet kurarak, sağlam ve istikrarlı iş huzuru yaratmayı, ve böylece gerek işverenin ve gerekse Sendika üyesi işçilerin uzun vadeli menfaatlerini arttırmayı müştereken arzu ederler."

İstanbul Meşrubat San. A.Ş. ile Türkiye Gıda İş Sendikası arasında 1.7.1975 ile 30.6.1977 tarihleri arasında yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesi:

Madde 2: Amaç:

"Tarafların amacı, hizmet akdininin yapılması ve sona ermesi ile ilgili konuları düzenlemek, işçi işveren ilişkileri ile tarafların hak ve borçlarını saptamak, bunların uygulanmasını sağlamak, taraflar arasında çıkabilecek anlaşmazlıkların uzlaşma yoluyla çözümünü göstererek tüm konularda işbu sözleşmede anlaşmaya vararak, işveren ile işçiler ve Sendika arasındaki sosyal ilişkileri düzenleyip, iş ahengi ile çalışma barışını sağlamaktır."

Madde : Sendika yönetici ve temsilcilerinin faaliyetleri

"Sendika temsilcileri, ilgili işveren vekili ile asli işlerini aksatmamak kaydı ve şartı ile görüşmekte serbesttirler. Sendika temsilcilerinin, işyerinin yetkili müdürü ile gündemi en az 3 gün öncesinden verilmek üzere, ayda bir kez müşterek toplantı işteğinde bulunma yetkisi vardır. Taraflar bu isteklere karşılıklı olarak uymakla yükümlüdürler.

İşyeri sendika temsilcilerinin görev ve yetkileri şunlardır:

İşyeri sendika temsilcilerinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) İşyerinde işveren ile işçiler arasındaki işbirliğini ve çalışma barışını sağlamak ve devam ettirmek.
- b) Bu sözleşmenin uygulanmasından doğacak işçi veya işveren tarafından kendilerine intikal ettirilecek uyumsuzluk ve şikayetleri dostça çözümlenmeye çalışmak,
- c) Sendika üyesi işçilerin sendika ile olan münasebetlerini düzenlemek,
- ç) Bilumum mevzuat ve bu sözleşme hükümleri ile işverene tanınmış olan haklara işçilerin riayetini sağlamaya çalışmak.

Sendika işyeri temsilcileri, yukarıda yazılı görevlerini, sözleşmenin anlam ve ruhuna aykırı olmamak kaydı ile ve kendisinin ve diğer işçilerin işçilik görevlerini kesinlikle aksatmamak şartı ile kendi çalışma saatleri dışında işyeri içinde yaparlar.

Cam Elyaf San., TeknikCam.San., Anadolu Cam Sanm., Çayırova Cam San., Topkapi Şişe San., T.Şişe Ve Cam Fab., ile Hür Cam İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi (1.1.1976 ile 31.12.1977 tarihleri arasında yürürlükte)

Madde 3: Amaç:

"İşçilere daha iyi iş ve ücret şartları, daha iyi bir yaşantı sağlamak suretiyle yaşayış seviyelerini yükseltmek ve işyerinde normal bir iş düzeni kurmak suretiyle verimliliği artırmak, bu toplu iş sözleşmesinin amacıdır. İşyerindeki münasebetlerin, karşılıklı ahenk ve inanç içinde gelişmesini taraflar arzu ederler. Gerek bu sözleşmenin ve gerekse mevzuat ve talimatların tatbikinden doğacak anlaşmazlıkları aralarında ve işyerinin ahengini koruyacak şekilde karşılıklı halletmeyi, lokavt ve grev gibi iş hayatını bozacak neticelere meydan vermeye çalışmayı teyid ederler."

Madde 33: Disiplin kurulu:

"İşyeri disiplin kurulu 2 işveren, 2 de sendika temsilcisinden oluşur. Kurul başkanı işveren temsilcilerinden biri olmak üzere işverence tayin olunur. Reylerin eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın ekseriyette olduğu kabul edilir."

Bortaş Türk Madencilik Kestelek Borasit İşletmesi ile Dev Maden Sen arasında imzalanan ve 1.1.1977-31.12.1978 tarihleri arasında yürürlükte olan toplu iş sözleşmesi:

Madde 6: Yöneticilerin işyerini ziyareti

"Sendika veya sendikanın bağlı bulunduğu üst kurul yöneticileri önceden haber vermek ve işyeri kurallarına uymak suretiyle işyerini gezebilirler. Bu ziyaretlerde işveren mümkün ise bir şahsı tefrik etmek suretiyle yardımcı olur.

Madde 8: Konuşmalar

"Sendikaca, konferansçının isim ve ünvanı, konuşmasının konu ve özeti, işverene en az 6 işgünü önceden verilmek şartıyla ayda bir defayı geçmemek üzere vardiya dışında işverenin tasvip edeceği bir mahalde konferansçılar konuşma yapabilir.

Madde 11 : Sendika temsilcisi olabilmek için sendika tarafından temsilci olarak gösterildiği tarihe kadar işyerinde bir yıldan beri devamlı çalışmış bulunmak lazımdır.

Madde 12: Sendika temsilcilerinin görev ve yetkileri:

- a) Sendika temsilcileri sendikalar kanununa göre işyerinde kanuni temsilci ve sözcülük hakkına sahip olup, görev yetkileri işyerinde işçi ve işveren arasında işbirliği ve çalışma ahengini sağlamak,
- b) İşçi ve işveren arasında çıkacak ihtilafların dosthane bir şekilde halline çalışmak,
- c) Toplu iş sözleşmesinin hükümleriyle ilgili hususlarda çıkacak ihtilaflarda çözüm yolları bulmak, icap ederse işçilerle görüştüktan sonra meseleyi işverene götürmek,
- d) Toplu iş sözleşmesinin uygulanmasını izlemek,
- e) Kanunsuz ihtilafları önlemek,
- f) Sendika ile işveren ve işçilerin sendikal münasebetlerini tanzim etmek.
- g) Sendika temsilcileri görevlerini ifa edersen asıl işlerini aksatmazlar, sendika temsilcileri temsilcilik görevlerini genel

olarak iş saatleri dışında yaparlar. Ancak sendika baştemsilcisi veya yardımcısı veyahutta tayin edecekleri 3. bir işçi temsilcisi bu görevlerini yöneticiyi haberdar ederek, işyeri nizamlarına uyarak iş saatleri içinde veya dışında yapar. İşyeri baş temsilcisi bu görevini ifa edebilmek için haber vermek suretiyle işyerini dolaşır."

Madde 29: "Disiplin kurulu kararı işverenin onayıyla yürürlüğe girer."

. eğitim: Düzenli eğitim verilmiyor.
öncü unsurlar devrimci yapılmak için çalışılmıyor.
"Kafa kol" ilişkisi yeterli görülüyor.

. Sendika demokrasi, tabanın söz ve karar sahibi olması
Seçimle görev başına gelen işçi temsilcilerinin (örneğin İstanbul'da Boronkay) ve şube başkanlarının (Maçen İş'in Bursa bölge temsilcisi Selim Mahmutoğlu) yöneticiler tarafından görevden alınması, görevden alınırken bu kişileri seçen işçilerin hiç bir şekilde görüşüne başvurulmaması, bu kişilerin yerlerine yöneticilerle anlaşılan kişilerin tepeden inme atanmaları.
Genel kurullarda seçimle gelmeyen çok sayıda delegenin yöneticileri seçmesi.

Genel kurul delegeliği için başvuranların genel yürütme kurulu kararıyla adaylıklarının onaylanmaması.

Genel kurul delegeliğine seçilenlerin genel yürütme kurulunca adaylıklarının iptal edilmesi,

şube başkanı (bölge temsilcisi) olabilmek için çeşitli şartların konması, bu şartların genel yürütme kurulunun kararıyla bazı kimseler için kaldırılabilmesi, adaylıkların onaylanmaması.

. Personel, gelir-gider ve maaş politikası:
Sendika yöneticilerinin maaşları çok yüksek (net 10 bin civarı).
Devrimci olmayan insanlara sendikada görev veriliyor. (Maden İş Sendikası İzmit Bölge temsilcisi olarak atanan kimse polis çıktı.)
Sendika içi eğitim yok.

. İşçi sınıfının birliğine bakış:
Birlik, bir amaca yönelik bir araçtır. Biz sömürünün sona ermesi yolundaki mücadele için işçi sınıfının birliğini savunuyoruz. Bu amaca hizmet ettiği ölçüde ve boyutta birlikten yanayız. Bu nedenle Türk İş içinde işçi sınıfının birliğini savunmuyoruz. Her ne pahasına olursa olsun birlik isteyen anlayış yanlıştır. Devrimci sendikacılık ilkelerinden taviz verilerek sağlanacak birlik, devrimci hareketin gelişmesine yardımcı olmaz. Birlik ancak sonura kadar eleştiri ve sendikal demokrasi temelleri üzerinde geliştirilebilir.

DİSK yöneticilerinin birlik anlayışı ise uzlaşmacı sendikacıların biraraya gelmesi şeklindedir. Bunun için gerektiğinde yurtsever ve namuslu kişileri tasfiye etmeyi bile göze almaktadırlar.
Çeşitli örnekler:

Petkim İş ile Petrol Kimya İş Sendikasının birleşmesi
Teknik İş ile Sosyal İş sendikasının birleşmesi
Ağaç Sen ve As İş
Beton İş ve Keramik İş
Yeraltı Maden İş Sendikasının DİSK'e kabul edilmemesi.

DİSK bugün devrimci değildir. Geçmişte de hiçbir zaman devrimci olmamıştır.

. Grevler ve direnişler konusunda DİSK'in tavrı:

Kemal Türkler'in 16 haziran günkü radyo konuşması:

"İşçi kardeşlerim. İşçi sınıfının bilinçli temsilcileri. Sizlere sesleniyorum. Beni iyi dinleyiniz. Anayasal haklarınız için direndiniz, direniyorsunuz. Anayasamız her türlü toplantı ve yürüyüşlerin silahsız ve saldırsız olacağını emreder. Bizler Anayasaya sınıksız bağlı işçiler olduğumuzdan hiç bir hareketimiz Anayasaya aykırı olamaz. Ne var ki bizim aramızda çeşitli maksatlar güden kişiler, çeşitli krklara bürünerek gidebilirler. Hatta, daha kötüsü, göz bebeğimiz şerefli türk ordusunun bir mensubuna kötü maksatla taş atabilir, tahrikler yapabilirler. DİSK genel başkanı olarak sizi uyarıyorum."

DİSK, 15-16 haziranla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:
"...direnmenin yarın ne şekle dönüşeceğini şu anda biz de bilmiyoruz. Her sendika kendi eylemini kendi tespit eder..."

"Girişilen tahripkar eylemle ilgimiz olmadığını işçileri Bakanına söyledik. Ve kesinlikle bu tahripkar olayları tasvip etmediğimizi bildirdik. Ayrıca işçilere de radyoda bir uyarma yaparak kötü cereyanlara alet olmamalarını istedik."

Türk iş'in 15-16 haziran olaylarına ilişkin açıklaması:

"İşçi arkadaşlarımız aşırı sol militanların tahrikleri ile sokaklara dökülmekte, anarşiye varan davranışlarda bulunmakta, işyerlerini tahrip ederek can ve mal güvenliğini tehdit etmektedirler. İşçi arkadaşlarımızın Türkiye'yi maceralara sürüklemek ve demokratik düzeni ortadan kaldırmak isteyenlerin tahrik ve teşviklerine kapılmamaları gerekir. Aziz işçiler... Türkiye'yi kargaşalağa sürüklemek isteyenlere inanma, onların teşvik ve tahriklerine kanma."

Kemal Türkler'in 1972 yılındaki MESS genel kurulunda patronlara yaptığı önerisi:

"Bir önemli husus da işçinin mesken konusudur. İnsanlar kaybedecek şeyleri olmayınca son noktaya kadar gitmektedir. İşçiler küçük ölçüde mesken sahibi olurlarsa, başka türlü düşünürler. Bu bakımdan işverenler işçinin hiç olmazsa arsa sahibi olmasına yardımcı olsunlar."

DGM direnişi sırasında Kemal Türkler'in, 1971 yılındaki tutuklanması ile ilgili olarak yaptığı açıklama:

26 günlük bir tutuklama dönemimiz geçmiştir. Buna bir tutuklama mı demek, bir yerde misafirlik, tatil yapmak mı demek gerekir, bilmiyorum. Çünkü bu tutuklama ile ilgili olarak ifade alma, sorgu gibi işlem yapılmaması ve bunun ötesinde çok sevdiğimiz Silahlı Kuvvetlerimiz ve onur kumandanları, bize tutukluluğumuzu hatırlatmayarak, en ince terferruatına kadar ellerinden geleni yapmaya çalışmışlardır. Bizi bir misafir, hem de büyük bir misafir şeklinde ağırlama politikası izlemişlerdir."

1 Mayıs 1978 olaylarında çatışma sürerken, Kemal Türkler DİSK görevlilerini "emniyet kuvvetlerine yardım etmeye" çağırıyordu.

DGM direnişindeki tavrı:

genel yas ve işçileri serbest bırakma
arabalarla yürüyüş, işçileri diğer demokratik güçlerden ayırma politikası

işçileri fabrikalara hapsetme, eylem yapmama
sosyal demokrat sendikaların katılmasına umut bağlama, hareketi sosyal demokrat sendikaların kuyruğuna takma.

diğer işyerlerindeki işçilerin, diğer emekçilerin harekete geçirilmesi için hiç bir çabanın gösterilmemesi

işten atılanlara verilen ücret ve yardımın kesilmesi (olaylar bittiğinde hemen güvence verilmişti)

işten atılanların örgütlenme çalışmalarında kullanılmaması.

. Profilo direnişindeki tavır:

- .. diğer fabrikalardan gelen direnişe geçme taleplerinin geri çarılması ve ilerde toptan geçilecek diye oyalanması
- .. fabrika önüne gelen bir polis arabasının diğer fabrikalardan kendiliklerinden gelen ziyaretçi işçilerce yakılması, polisle çatışma
- .. birinci direnişin Şinasi Kaya tarafından, bütün fabrikalarda bayram sonrasında direnişe geçileceği yalanıyla durdurulması.
- .. Profilo direnişini desteklemek için direnişe geçen Boronkay fabrikası işçilerinin de yalnız ve desteksiz bırakılması.

. DİSK sendikaları grevleri nasıl yürütür?

. genel değerlendirme:

DİSK üst yönetimi bütün ilişkilerinde tabandan değil, yukarıdan aşağıya çalışma sürdürmektedir. Tabanı hareketlendirmek yerine, uzlaşmaları tercih etmemektedir.

DİSK üst yönetimi bugün devrimci değildir. Sınıf mücadelesini savunmamaktadır veya savunması sözde kalmaktadır.

Söz verip yerine getirmemektedir. (işçi - memur ayrımı, DGM direnişi, grup sözleşmeleri)

DİSK tabanı ise Türkiye işçi sınıfının mücadele deneylerine sahip militan bir kitledir.

DİSK Türkiye işçi sınıfının ekonomik-demokratik kitle örgütü değildir. Bugünkü DİSK üst yönetimi bunun gerçekleşmesinin önündeki engellerden biridir. Devrimci işçilerin sendika yönetiminde olduğu DİSK, 5 milyondan fazla işçiyi bağrında toparlayabilecektir.

DİSK üst yönetiminin hataları kişisel hatalardan değil, sahip oldukları dünya görüşünden kaynaklanmaktadır. Bugünkü yöneticiler değişse bile aynı dünya görüşünde insanlar geldiği sürece bu işleyiş düzelmez. DİSK'in tabanı da Devrimci işçilerin yönetime gelmesini istemektedir. Ancak bugün yeterince örgütlü değildir ve DİSK'te sendikal demokrasinin uygulanmaması bu değişikliği zorlaştırmaktadır.

DİSK terk edilip gidilecek bir mevzi değildir. Önümüzdeki günlerdeki göre v, DİSK'te devrimci işçilerin yönetime getirilmesi ve DİSK'in işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinin bir aracı haline getirilmelidir.

XVI. ÖNCÜ BİR İŞÇİ NASIL OLMALI?

İşçi önderi veya öncü işçi deyince, genellikle akla yasaya göre işyerinde tayin edilmiş sendika temsilcileri gelir. Ancak işçi önderleri veya öncü işçiler gerçekte sendika temsilcileri dışında da vardır. İşyerinde mücadeleyi geliştiren, örgütleyen insanlar birer öncü işçidir. Bunlar sendika temsilcisi de olabilirler, olmayabilirler de.

Öncü işçiler, işyerinde birlik ve beraberliği sağlayan, patronlara ve diğer sömürücülere karşı bütün işçi kitlesini harekete geçirebilmek için örnek birer devrimci olmak, kitlelerle bağlarını iyi kurmak, onlardan kopmamak zorundadır. İşçi önderleri kitlenin nabzını elinde tutmak zorundadır. Bunun için öncü işçiler aşağıdaki noktalara dikkat etmek zorundadır.

1. Düşüt olmalı, gerektiğinde her konuda açık tavır alabilmelidir. Kitlelere keskin yalan söylememeli, onlara yukarıdan bakmamalıdır.
2. Tüm çalışmalarında bir devrimciye yaraşır ciddiyet ve mütevazilikte davranmalı, çevresinde saygı ve sevgi oluşturacak davranış ve yapıda olmalıdır. Kitlelere davranışlarıyla güven sağlamalı, çevresindeki kişilerin tüm sorunlarıyla yakından ilgilenmelidir.
3. Disiplinli olmalı ve disiplini yaygınlaştırmalı, kimseyi küçümsemeden, büyük-küçük görev ayrımı yapmadan çalışmalıdır. Fedakar olmalıdır.
4. Bütün çalışmalarında demokratik olmalı, kitleleri en geniş şekilde karar alma tartışmalarına sokmalı, eleştiri-özeleştiriye sürekli uygulamalı, yaygınlaştırmalı, uygulanmasını sağlamalıdır. Hataların kökenlerini araştırmalı, bunların üstüne üstüne gitmelidir. Bildiklerini kitlelere ~~örün~~ öğretirken öğretmen havalara girmemeli, onlardan öğreneceği çok şey olduğunu unutmamalı, öğretirken öğrenmelidir.
5. İşçi sınıfının dünya görüşünü kavramalı, devamlı okumalı ve araştırmalıdır. Kendini daha değişik alanlarda, çok daha ağır ve çetin mücadele şartlarına göre hazırlamalıdır.
6. Kitle içinde çalışırken görevlerinin ne olduğunu çok iyi bilmeli, en geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasını hayatın canlı pratiğine en iyi biçimde uygulamaya çalışmalıdır. İşyerinde başka öncü işçilerin bulunup çıkarılmasını sağlamalı, bunları gerek teorik, gerek pratik konularda eğitmelidir. İyi birer devrimci olarak yetiştirmelidir.
7. Sadece kendi içinde bulunduğu kitle ile değil, diğer sendikalarda çalışanlar ile de bağ kurmalı, onlara doğru devrimci sendikal anlayışı anlatmalı, devrimci görüşlerin yayılmasını sağlamalıdır.
8. Bölgesindeki demokratik örgütlerle ilişki içinde olmalı, onların mücadelesine katılmalı, demokratik kuruluşlarla eylem birliği sağlanarak faşizmin karşısına bir kale gibi dikilmeli, faşizme karşı aktif bir mücadele verilmesini sağlamalıdır.
9. Köylülerle ve diğer emekçilerle bağ kurmalı, buralarda dernekler kurulmasını sağlayıp örgütlenmelerine yardımcı olmalı, deneylerini aktarmalıdır. İşçi-Köylü ittifakının oluşturulması için çalışma yapılmalıdır.
10. Çevresinde bulunan kendi işkolu dışındaki sendikasız işyerlerini araştırmalı, buralar hakkında rapor hazırlayıp sendika genel merkezi aracılığıyla bu işkollarındaki devrimci sendikalara duyurmalı, bu yerlerdeki öncü işçilerle bağ kurarak onları yetiştirmeye çalışmalıdır.
11. Öncü bir işçi, tüm davranışlarında temsil ettiği işçilerin ve devrimci hareketin onuruna yaraşır bir davranış içinde olmalıdır.

İlk defa sözleşme yapılmıyorsa

Eski sözleşmenin fesih işlemi

İşçilerden aynı işkolunda ve yerdeki sendikaların listesi alınır

Aynı yer ve işkolundaki sendikalara yazılı bildirim ve gazete ilanı

İlandan sonraki 6 işgünü içinde BÇM'ne itiraz edilebilir.

İlandan sonraki 6 işgünü içinde itiraz edilemezse yetki kesinleşir.

Referandum

BÇM Kararına 3 işgünü içinde itiraz olmazsa yetki kesinleşir

İş Mahkemesi itirazı 3 işgünü içinde kesin karar bağlar (275/11)

Referandum veya Açık İrade Beyanı

YETKİ KARARI

275/12: İlandan sonraki 6 işgünü geçtikten sonra itiraz yapılamaz.

275/7: Bir işyerinde galıgan işçileri çoğunluğunu temsil eden sendika sözleşme imzalamaya yetkilidir.

274/45: İşveren vekili ve işveren temsilcileri dışında tüm galıganlar işçi sayılır.

Uygulama: Referandum geçri tarihinde bulunan işçilerin tümü katılır.

275/4: Sürenin bitiminden bir ay önce taraflardan biri sözleşmeyi feshettiğini bildirmese, eski sözleşme bir yıl süre ile yenilenmiş sayılır.

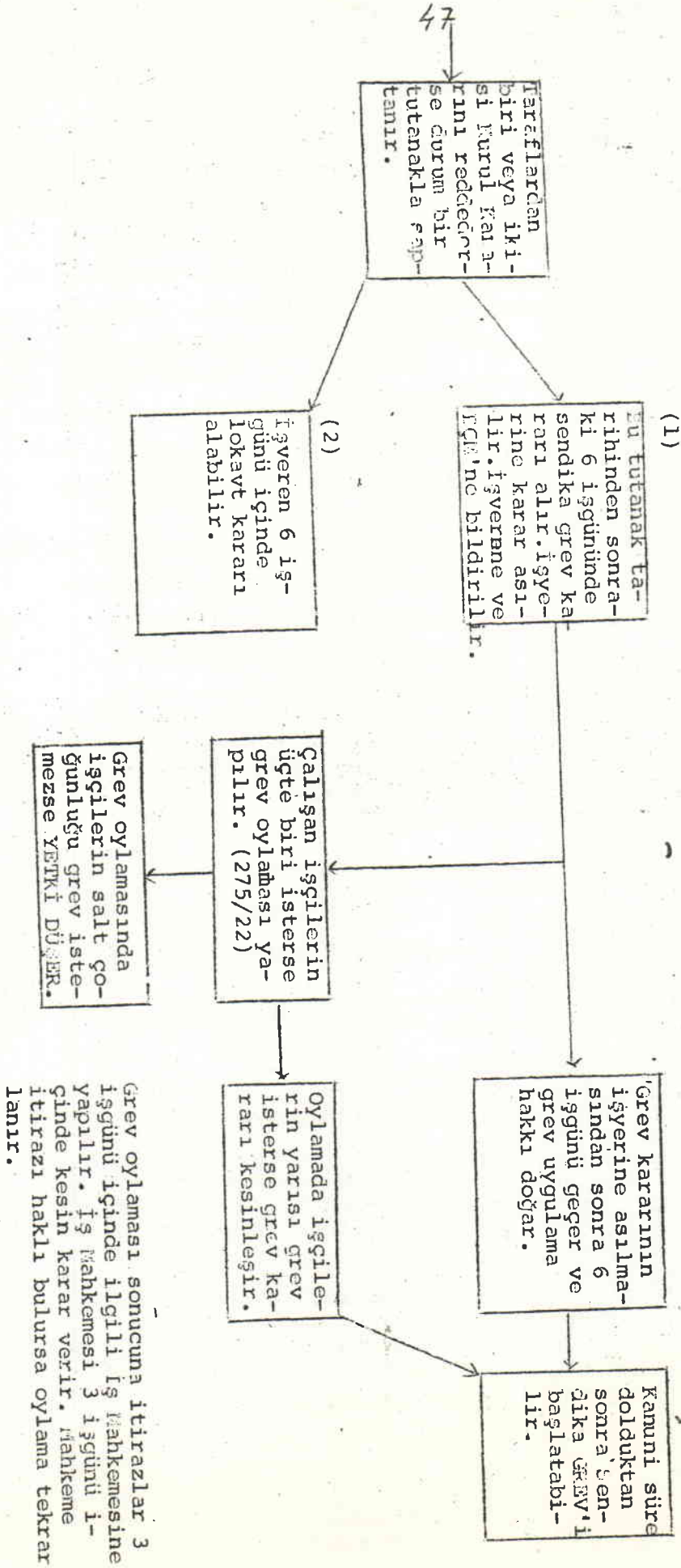
275/12: Listenin toplulu görüşme başlamadan 6 işgünü önce istenmesi gerekir. Bildiri ve ilan yapılmaksızın bağitlanmış toplu sözleşme hükümleri sayılır. Bu konudaki itiraz yetki itirazı gibi sayılır.

BÇM itirazından sonraki 3 işgünü içinde YETKİ verir. (275/11)

BÇM kararına yazılı bildirim 3 işgünü içinde itiraz

İtiraz 3 işgünü içinde İş Mahkemesine yapılır

275/23: Tutanak tarihinden itibaren 6 işgünü içinde gereken bildirim yapılmazsa grev yapılamaz. Uygulama: Grev oylamasına grev oylaması gününde işyerinde çalışan işçiler katılır.

EKONOMİK-DEMOKRATİK TALEPLERİMİZ

1. İşsizlik tazminatı siyasayla sağlanmalıdır.
2. Lokavt işverenlerin söygun ve sömürü düzenininin devamı için bizlere karşı kullanılan bir araçtır. Lokavt patronların bizleri düşük ücretler, yok denilecek sosyal haklar ve hepsinden önemlisi iş güvenliğimiz olmadan çalıştırarak, daha fazla kâr etmek için kullandıkları bir karşı silahtır. Bu tehdidi ortadan kaldırmak, silahlarını ellerinden alıp kırmak, parçalamak, yok etmek gerekir. Buna da mücadelemizle sağlamalıyız.
3. Bugün başka fabrikaların işçileri de bizleri destekleyebilmek için greve çıkabilseler, bugünkü mücadelemiz çok daha güçlü olur. Onun için dayanışma grevi için mücadele etmeliyiz. Genel grevi oligarşiye kabul ettirmeliyiz.
4. Greve çıkmak için ne kadar uzun formaliteler gerektiğini gördük. Bu formalitelerin hepsi kaldırılmalı, işçiler istedikleri zaman greve çıkabilmeli, patrona nefes alacak zaman bırakılmamalı, toplu sözleşme imzalandıktan sonra yeni haklar isteyebilmeliyiz. Bu haklar için yeniden greve çıkabilmeliyiz.
5. Grevler bize işçi sınıfının birliğinin önemini yeniden öğretiyor. Onun için tüm çalışanlara grev hakkı istiyoruz. Memurlar da daha iyi bir hayat yaşayabilmek için grev yapabilmeli, sendikalaşabilmeli.
6. SGK primlerinin tümünü işverenler ödemeli.
7. Asgari ücretler bu hayat pahalılığında her 6 ayda bir yeniden ayarlanmalı.
8. Daha fazla gelirimiz olmalı. Ücretler ve yan ödemeler bizi en azından insanca geçindirebilecek kadar olmalı.
9. Çalışma süreleri haftada 40 saate imneli, ücret ödemeleri ise 48 saat çalışmışız gibi ödenmeli.
10. Fabrikalarda iş emniyeti sağlanmalı, iş kazalarının önlenmesi için her türlü tedbir alınmalı.
11. Kendi isteğiyle işten ayrılanlara kıdem tazminatları verilmeli. Kıdem Tazminatı işyerinde çalışılan her yıl için en azından 60 gün üzerinden ödenmeli.
12. Yıllık ücretli izin süreleri uzatılmalıdır.
13. Eşit işe eşit ücret verilmelidir.
14. Tarım işçileri için de ulusal asgari ücret ve gerçek ücret artışları sağlanmalıdır.
15. Uluslararası sendikaleylemlere katılma hakkı verilmelidir.
16. Her türlü işyerinde sendikal eylemde bulunma hakkı verilmelidir.
17. Tam bir bağımsızlık ve egemenlikle sendika kurma, sendikaya katılma ve her türlü sendikal eyleme katılma hakkı sağlanmalıdır.
18. İşçi-memur ayrımına son verilmelidir.
19. Referandum yasallaştırılmalıdır.
20. İşçilerden, iş yönetmeliklerindeki cezalar veya hasar karşılığı hiç bir şekilde ücret kesintisi yapılmamalıdır.
21. İşçiler ancak çalışma karnelerinde yazılı olan işlerde çalıştırılmalıdırlar. İşçinin onayı alınmadan geçici veya sürekli iş değişiklikleri yapılmamalıdır. Geçici iş değişikliklerinde meydana gelen iş kazalarında iş değişikliğini emreden yetkili en ağır bir şekilde cezalandırılmalıdır.

SENDİKA VE İŞYERİ ANKETİ

I. BÖLGEDEKİ SENDİKALAR

1. Yöredeki ilerici ve devrimci dernekler hangileridir?
2. Yöredeki karşıdevrimci örgütler hangileridir?
3. Yörede hangi sendikalar faaliyette bulunmaktadır? Hangi üst örgüte bağlıdır?
4. Bu sendikaların örgütlü oldukları işyerleri hangileridir? Üye sayıları ne kadardır?
5. Şube veya merkez genel kurulunun tarihi:
6. Gerekli görülen diğer bilgiler:

II. BÖLGEDEKİ İŞÇİ EYLEMLERİ ve SONUÇLARI

1. Yürüyüş
2. Yasal grev
3. Direniş (iş yavaşlatma, yemek boykotu, iş bırakma, işgal, çatışma)
4. Sendikasız önemli işyerleri, ürettikleri mamul, işçi sayısı, genel nitelikleri
5. Kurulmakta olan fabrikalar

III. İŞYERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1. İşyerinin adı ve adresi
2. Kuruluş yılı
3. Ürettiği mal, miktarı, satış fiyatı
4. Sürekli işyeri mi, mevsimlik işyeri mi?
5. Çalışan işçi sayısı: kadın işçi, erkek işçi, çırak
6. Sigortasız işçi çalıştırılıyor mu?
7. İşyerinin patronları kimlerdir? Hisseleri ne kadar?
8. İşyerinin cirosu ve kârı ne kadar?
9. İşyeri taahhütle mi mal üretiyor?
10. İhracat yapılıyor mu?
11. Aynı patronun başka işyerleri var mı?
12. İşyeri son yıllarda genişledi mi? Yeni makina alındı mı?
13. İşyerinin mamul mal stoku var mı?
14. İşyerinde kaç vardiya çalışılıyor?
15. İşyerinde ısıtma var mı? Neyle ısıtılıyor?
16. Açık havada çalışılıyor mu?
17. Tuvaletler yeterli mi? Kaç tane var?
18. Soyunma odası ve elbise dolabı var mı?
19. İşyerinde meslek hastalığına rastlanıyor mu?
20. İşyerinde çok iş kazası oluyor mu?
21. İşyerindeki işçiler arasında hemşehrilik bağı var mı?
22. Patronlar işçileri bölmede ~~nasıl~~ neleri kullanıyor?
 - Bölgecilik , hemşehrilik
 - mezhep ayrılıkları
 - ulus farklılıkları
 - partacılık
23. İşçiler kıdemli mi?
24. İşçilerin yaş durumu nasıl?
25. İşçiler evli mi, bekar mı (genellikle)?
26. İşçilerin askerlik durumu nasıl?

27. İşçilere verilen ücret ve yan ödemeler:

- a. ortalama brüt aylık (yevmiye, saat ücreti):
- b. ikramiye :
- c. prim :
- ç. izin harçlığı :
- d. yakacak yardımı :
- e. fazla mesai :
- f. araba veya yol parası :
- g. yemek veya yemek parası :
- h. haftalık çalışma süresi :
- ı. elbise :
- i. ayakkabı :
- j. çocuk yardımı :
- k. evlenme yardımı :
- l. doğum yardımı :
- m. ölüm yardımı :
- n. tahsil yardımı :
- o. askerlik yardımı :
- ö. kıdem tazminatı süresi :
- p. ihbar tazminatı :
- r. yıllık ücretli izin :
- s. yoğurt-süt :
- ş. havlu-sabun :
- t. gece zammı :

28. Ücretler ne zaman ödeniyor? Zamanında ödeme yapılıyor mu?

Avans ne zaman? Ücret ödemelerinde ücret fişi veriliyor mu?

29. İşçi çıkartma yaygın mı? Çıkartmalarda tazminat ödeniyor mu?

30. Toplu çıkartma oldu mu?

31. İşyerindeki işçiler arasında işçilikten başka geliri olan var mı?

32. İşçiler genellikle ev sahibi mi, kiracı mı?

33. İşçilerin üye olduğu kooperatif veya yardımlaşma sandığı var mı?

34. İşyerinde sendika var mı? Hangi sendika?

35. Sendika temsilcileri kimler ?

36. Sendikanın şube yöneticileri kimler?

37. Sendika ne kadar aidat alıyor?

38. İşyerinde daha önce sendika değişikliği oldu mu?

39. İşyerinde direniş, grev, boykot gibi eylemler oldu mu? Nasıl başladı, nasıl sonuçlandı? İşçinin tümü eyleme katıldı mı? Katılmayanlar cezalandırıldı mı?

40. İşyerindeki toplu iş sözleşmesinin yürürlük tarihleri

41. İşyerinde lokavt oldu mu? Patron işyerinde üretimi tatil etti mi?

42. İşyerinde grev oylaması oldu mu? Nasıl sonuçlandı?

43. Diğer notlar: